

POSLOVNO POROČILO 2013

Služba za program
Služba za trženje
Služba za odnose z javnostmi
Služba za kadrovske in splošne zadeve
Finančno računovodska služba
Služba za tehnične zadeve
Služba za obratovanje tirne vzpenjače

Ljubljana, februar 2014

KAZALO

Splošni del

1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD	1
1.1 Uvod	1
1.2 Organiziranost	1
1.3 Splošni akti	2
1.4 Dejavnost.....	2
 2. OPIS RAZVOJA JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD.....	2
2.1 Povzetek vidnejših rezultatov	2
 3. ORGANI JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD	4
3.1 Svet zavoda.....	4
3.2 Direktorica	4
3.3 Strokovni svet zavoda.....	4
 4. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V 2013.....	5
4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Javnega zavoda Ljubljanski grad	5
4.2 Dolgoročni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad	5
4.3 Letni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad in ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev	5
4.3.1 Program izvajanja javne službe.....	6
4.3.1.1 Kulturno-umetniški program	6
4.3.1.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo	30
4.3.2 Program izvajanja tržne dejavnosti	31
4.3.2.1 Turistična dejavnost.....	31
4.3.2.2 Oddajanje dvoran in drugih nepremičnin	33
4.4 Nastanek morebitnih nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa.....	35
4.5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega leta....	35
4.5.1 Program izvajanja javne službe.....	35
4.5.2 Program izvajanja tržne dejavnosti	38
4.6 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila z ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja	39
4.7 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora	39
4.8 Pojasnila na področjih, na katerih zastavljeni cilji niso bili doseženi	43
4.9 Ocena učinkov poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad na druga področja	43
 5. OBRATOVANJE IN TEKOČE VZDRŽEVANJE	46
 6. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME	48
6.1 Investicije.....	48
6.2 Investicijsko vzdrževanje	51

6.3 Nakup opreme.....	52
7. ANALIZA KADROVANJA	55
7.1 Napredovanja	55
7.2 Strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter varstvo pri delu	55
7.3 Promocija zdravja na delovnem mestu	56
7.4 Sodelovanje pri ukrepih aktivne politike zaposlovanja	56
8. OBRAZLOŽITVE REALIZACIJE PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ ODLOKA O PRORAČUNU MOL ZA LETO 2013.....	57
8.1 Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v letu 2013	57
8.2 Pojasnilo večjih odstopanj med planiranimi in realiziranimi prihodki v letu 2013.....	58
8.3 Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v letu 2013	58
8.4 Pojasnilo večjih odstopanj med planiranimi in realiziranimi odhodki v letu 2013	60
8.5 Poročilo o realizaciji finančnega načrta Javnega zavoda Ljubljanski grad za 2013	60

Splošni del

1. PREDSTAVITEV JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

1.1 Uvod

Javni zavod Ljubljanski grad (v nadaljevanju Ljubljanski grad) organizira in izvaja kulturne, umetniške, turistične in druge prireditve z namenom oblikovanja celovite kulturne in turistične ponudbe. Tu se prepletajo vsebine s področja ohranjanja kulturne dediščine in vrhunske sodobne umetnosti slovenskih in tujih avtorjev. V okviru programov za otroke in mladino izvaja pedagoško-andragoške vsebine, ki so v povezavi z Gradom, njegovo zgodovino in okolico. Kot stalne muzejske postavitve delujejo Virtualni grad in stalna razstava Slovenska zgodovina ter v letu 2013 na novo pridobljena in postavljena stalna razstava Kaznilnica.

Ljubljanski grad načrtuje, oblikuje in trži celovito turistično ponudbo na območju Gradu in Grajskega griča. V okviru turistično-informacijskega centra seznanja obiskovalce z vsemi dogodki na območju Ljubljane. Ljubljanski grad upravlja tirno vzpenjačo in tako povezuje mestno jedro z grajskim hribom ter programsko povezuje javne kulturne zavode, turistična društva ter druge izvajalce kulturnih in turističnih prireditev, ki so v javnem interesu.

Minili sta dve leti, odkar Ljubljanski grad posluje kot povsem samostojen javni zavod, ki si prizadeva za zastavljeni cilj – to je milijon obiskovalcev na leto.

Zabeležen je bil dnevni rekord obiskovalcev na Gradu, in sicer 15. avgusta 2013, ko je Grad obiskalo 7455 ljudi. V primerjavi z letom prej je našo osrednjo turistično točko v prestolnici obiskalo slabih 5 % obiskovalcev več. Z vzpenjačo je bilo v lanskem letu prepeljanih 273.669 potnikov, kar je približno 5 % potnikov več kot v letu 2012. Tudi na vzpenjači je bil zabeležen dnevni rekord. 10. avgusta 2013 se je z vzpenjačo prepeljalo 2261 potnikov. Med obiskovalci smo zabeležili približno enak odstotek domačih in tujih obiskovalcev; med slednjimi prevladujejo obiskovalci iz Italije, Velike Britanije, Nemčije, Združenih držav Amerike in Francije.

23. junija 2013 so minila tri leta od odprtja stalne razstave Slovenska zgodovina, 1. marca leto dni, odkar je zaživela nova projekcija Virtualni grad, 8. februarja 2013 pa je Grad postal bogatejši za novo stalno postavitev – Kaznilnico.

1.2 Organiziranost

Notranjo organizacijo dela, ki omogoča optimalno izvajanje dejavnosti, ki jih izvaja zavod kot javna služba, in drugih dejavnosti, določenih s Sklepom o ustanovitvi, ima zavod urejeno s Pravilnikom o notranji organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest.

V zavodu so organizirane naslednje notranje organizacijske enote:

- Služba za program,
- Služba za trženje,
- Služba za odnose z javnostmi,
- Služba za kadrovske in splošne zadeve,
- Finančnoračunovodska služba,
- Služba za tehnične zadeve,
- Služba za obratovanje tirne vzpenjače.

1.3 Splošni akti

Skladno z 38. členom Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda se način uresničevanja pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev, notranja organizacija in druga vprašanja, ki so pomembna za delovanja zavoda, urejajo s pravilniki, poslovniki, organizacijskimi in drugimi akti.

Leta 2013 je bil sprejet Pravilnik o javnem naročanju, prenovljeni oziroma posodobljeni pa so bili Pravilnik o notranji organizaciji dela in sistemizaciji delovnih mest, Pravilnik o ugotavljanju delovne uspešnosti zaposlenih ter Pravilnik o delovnem času. Pri sprejemanju posodobitev notranjih aktov so bila upoštevana priporočila notranje revizije, da bi se zmanjšala tveganja pravilnosti poslovanja zavoda.

1.4 Dejavnost

Glavna dejavnost zavoda je v skladu z Uredbo o standardni klasifikaciji dejavnosti (Uradni list RS, št. 69/07 in 17/08) razvrščena v skupino:

R/90.040 Obratovanje objektov za kulturne prireditve

2. OPIS RAZVOJA JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

2.1 Povzetek vidnejših rezultatov

Na kulturno-umetniškem področju je bilo v letu 2013 izvedeno 227 prireditev v okviru glasbenega, likovno-galerijskega, izobraževalnega, uprizoritvenega in tradicionalnega programa. Med njimi so bili – tako med obiskovalci kot strokovno javnostjo – najodmevnejši: pregledna razstava Franceta Slane, fotografska razstava Arneja Hodaliča Njegovih 25 let Indije & Zakladi Ljubljane, razstava o svetovni popotnici Almi M. Karlin Poti ter razstava slik velikega formata Res-nič-nost v Kazematah; koncertni cikel Janez Dovč z gosti, cikel šestih koncertov Zvoki klasike, koncertni cikel Ta glas, stara glasba v projektu Novi Orfej; raznovrstni cikli predavanj, 3. grajski dnevi, počitniške delavnice in 4. Zmajev festival;

dogodki pod zvezdnim nebom: Film pod zvezdami – letni kino, Panč in Komedija. Naši obiskovalci so se dobro odzvali tudi na novosti. Dobro so bili obiskani tematski plesni večeri, velikega zanimanja sta bila deležna nedeljska bralna glasba v okviru Knjižnice pod krošnjami in srednjeveški tabor vsako julijsko in avgustovsko nedeljo v grajskem parku.

Drugih dogodkov, katerih organizator ni bil Ljubljanski grad, je bilo lani 130. Skupno je bilo torej v letu 2013 357 dogodkov ter 691 poročnih obredov, kar še naprej dokazuje, da je Ljubljanski grad živahno kulturno središče v prestolnici.

V letu 2013 si bili izvedeni naslednji pomembnejši projekti: posodobitev spletnega mesta, ki je bilo opremljeno z odzivnostjo na različne velikosti zaslonov (responsive web design), s čimer je bil omogočen prijaznejši dostop do našega spletnega mesta tudi uporabnikom pametnih telefonov, tabličnih računalnikov in drugih mobilnih naprav. Ocenjuje se, da je to glavni razlog, da smo lani zabeležili 155.539 obiskovalcev spletnega mesta (to je za 34,20 % več kot leta 2012). Na dvorišču je bila postavljena tipna maketa Ljubljanskega gradu, ki z legendo v Braillovi pisavi omogoča spoznavanje Gradu tudi slepim in slabovidnim. Na različne lokacije so bile nameščene knjigobežnice, ki obiskovalce spodbujajo k branju in medsebojnemu izmenjavanju knjig, kar je tudi vodilo projekta – »Oddaj knjigo, vzemi knjigo!«. Na območju Grajskega griča je zaživel otok za trim s šestimi različnimi napravami za rekreacijo na prostem. V začetku decembra se je začel projekt »Zgodbe ljubljanskih gradov«, ki združuje štiri ljubljanske gradove – poleg Ljubljanskega še Cekinovega, Tivolskega in Fužinskega. Obiskovalcem je na voljo enotna vstopnica.

Trženje naše kulturno-turistične ponudbe so dejavno spremljali tudi obiski nekaterih sejmov in turističnih borz, med katerimi bi izpostavili berlinsko in londonsko borzo, sejme v Milanu, Utrechtu, Münchnu, Convento v Ljubljani ter udeležbo na Kulturnem bazarju in Festivalu za tretje življenjsko obdobje.

Na humanitarnem področju so se z brezplačnimi programi podpirali projekti, kot so Teden otroka v okviru Zveze prijateljev mladine, mednarodni festival Igraj se z mano!, mednarodni dan otroka. Sodelujemo z Zavodom Janeza Levca, Rehabilitacijskim inštitutom Soča in drugimi.

Na področju investicij v obnovo Ljubljanskega gradu, ki jih je v letu 2013 v višini 2.760.688,97 EUR financirala ustanoviteljica – Mestna občina Ljubljana, so bili ključni projekti: dokončanje Stolpa strelcev, II. faza obnove Kaznilnic, izvedba strelovodnega omrežja in snegolovov ter del v spodnjem lapidariju, I. faza Hribarjeve dvorane, I. faza energetske sanacije – ureditev kotlovnice in obnova trakta E1 – stopnišča za bodoči Muzej lutk. Poleg vira financiranja MOL je bilo za energetske sanacije pridobljenih 30.421,94 EUR sredstev nepovratne finančne spodbude, namenjene ukrepom za večjo energetsko učinkovitost v gospodinjstvih in javnem sektorju v letu 2013, ki jih je prispevala Energetika Ljubljana. S temi sredstvi je bila leta 2013 dokončana obnova prostorov na Ljubljanskem gradu v skupni površini 1382,30 m², dotlej je bilo obnovljenih 6642,10 m² prostorov; to pomeni, da je obnovljenih 67,5 % Ljubljanskega gradu.

3. ORGANI JAVNEGA ZAVODA LJUBLJANSKI GRAD

Skladno z 8. členom Sklepa o ustanovitvi JZ Ljubljanski grad so organi zavoda:

- svet zavoda,
- direktor,
- strokovni svet.

3.1 Svet zavoda

Na podlagi 9. člena Sklepa o ustanovitvi JZ Ljubljanski grad Svet zavoda sestavlja pet članov. Štiri člane je imenoval ustanovitelj izmed strokovnjakov s področja dela zavoda, financ in pravnih zadev. Predsednica sveta: mag. Nives CESAR, podpredsednica sveta: dr. Marta BON, članici: mag. Irena ŽMUC, Mojca SLOVENC. Eno članico so izvolili zaposleni v zavodu kot svojega predstavnika: mag. Damjana SEKERNIK.

Mandat članom sveta zavoda traja štiri leta, teči pa je začel s konstitutivno sejo Sveta zavoda dne 7. 4. 2011. Naloge in pristojnosti Sveta zavoda so opredeljene v 16. členu Sklepa o ustanovitvi.

3.2 Direktorica

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je po predhodnem soglasju Sveta zavoda in Strokovnega sveta zavoda na svoji 10. seji, dne 24. oktobra 2011, sprejel Sklep o imenovanju Mateje Avbelj Valentan, mag., za direktorico Javnega zavoda Ljubljanski grad, za mandatno obdobje petih let.

Direktorica zastopa, predstavlja in vodi zavod ter je odgovorna za zakonitost in strokovnost dela zavoda.

V času odsotnosti direktorice, od 18. 5. 2013, sta zavod po pooblastilu zastopala Stane Miklavec, vodja službe za tehnične zadeve, in mag. Damjana Sekernik, vodja službe za kadrovske in splošne zadeve.

3.3 Strokovni svet zavoda

Skladno s 30. členom Sklepa o ustanovitvi Strokovni svet zavoda sestavlja pet članov. Po enega člana so imenovali predlagatelji skladno z drugo alinejo 30. člena Sklepa o ustanovitvi: Blaž PERŠIN (Muzej in galerije mesta Ljubljana), predsednik, Mojca BLATNIK (Javni zavod Turizem Ljubljana), dr. Nadja ZGONIK (Kulturniška zbornica Slovenije); dve članici so izvolili zaposleni v zavodu: Nika VALENTINČIČ, podpredsednica, Tatjana PINOZA.

Mandat članom Strokovnega sveta traja štiri leta, teči pa je začel s konstitutivno sejo Strokovnega sveta dne 18. 4. 2011.

Naloge in pristojnosti Strokovnega sveta zavoda so opredeljene v 31. členu Sklepa o ustanovitvi.

Posebni del

4. POROČILO O DOSEŽENIH CILJIH IN REZULTATIH V 2013

4.1 Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje Javnega zavoda Ljubljanski grad

Delovno področje JZ Ljubljanski grad opredeljujejo naslednji pravni akti:

- Sklep o ustanovitvi Javnega zavoda Ljubljanski grad (Uradni list RS, št. 105/10),
- Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 17/91 – ZUDE, 55/92 – ZVDK, 13/93, 66/93, 66/93, 45/94 – Odl. US, 8/96, 31/00 – ZP-L, 36/00 – ZPDZC, 127/06 – ZJZP),
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02, 123/06 – ZFO-1, 7/07 – Odl. US, 53/07, 65/07 – Odl. US, 56/08, 4/10, 20/11, 100/11 – Odl. US, 111/13),
- preostala zakonodaja, ki ureja področje delovanja javnih zavodov, posrednih proračunskih porabnikov, javnih financ, javnih uslužbencev in javnega naročanja.

4.2 Dolgoročni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad

Dolgoročni cilji programa izvajanja javne službe Ljubljanskega gradu so:

- doseči naslov najbolj obiskanega gradu in turistične točke v Sloveniji, hkrati pa s svojo pestro in celovito ponudbo postati eden najbolj prepoznavnih gradov v Evropi. Na letni ravni želimo ohraniti 1.000.000 obiskovalcev;
- promovirati Ljubljanski grad kot enega ključnih ponudnikov kulturnih dogodkov mesta in države ter nosilca promocije kulturne dediščine Slovenije. Trendom v kulturi ne želimo le slediti in jih izvajati, ampak jih s kakovostnim kulturno-umetniškim programom tudi aktivno ustvarjati;
- načrtovati, oblikovati in tržiti celovito turistično ponudbo, ki jo zaokrožujeta ponudba informacijskega centra in tirna vzpenjača na Ljubljanski grad;
- povezovati se z javnimi kulturnimi zavodi, turističnimi društvi ter drugimi izvajalci kulturnih in turističnih prireditev, doma in v tujini;
- postati kulturno in družabno stičišče vseh generacij.

4.3 Letni cilji Javnega zavoda Ljubljanski grad in ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev

Letne cilje JZ Ljubljanski grad, zastavljene v Programu dela za leto 2013, smo v celoti ali delno realizirali, kar lahko ponazorimo z vidnimi rezultati.

4.3.1 Program izvajanja javne službe

4.3.1.1 Kulturno-umetniški program

V letu 2013 so bili zastavljeni spodaj zapisani cilji na naslednjih področjih programskih vsebin: glasbeni, likovno-galerijski, uprizoritveni, izobraževalni program, tradicionalni dogodki in muzejsko-razstavni program:

- glasbeni program: povečati število obiskovalcev, postati prostor za mlade ustvarjalce in poustvarjalce več različnih glasbenih zvrsti ter še naprej obujati tradicionalno slovensko, ljudsko glasbo in graditi prepoznavnost in podobo Gradu kot ključnega ponudnika te zvrsti;
- likovno-galerijski program: graditi prepoznavnost in podobo Ljubljanskega gradu kot ključnega ponudnika likovne umetnosti v mestu in državi ter poglobitvega nosilca promocije kulturne dediščine Slovenije;
- uprizoritveni program: poleg že utečenih vsebin, kot sta festival komikov – Panč – in Komedijski pod zvezdami, ponuditi več zvrsti uprizoritvenih umetnosti – gledališke, glasbeno-gledališke, plesne predstave v neklasični izvedbi oziroma okolju in tako vsebino približati širšemu občinstvu, privabiti več mladih obiskovalcev;
- izobraževalni program: spodbuditi zanimanje za teme, povezane z zgodovino Gradu in njegovim okoljem z ustvarjalnim druženjem, pridobivanjem stalne baze obiskovalcev, postati točka druženja za mlajše, družine in starejše obiskovalce;
- tradicionalni dogodki: vzdrževati kakovost utečenih programskih vsebin z njihovo nadgradnjo in dopolnjevanjem ter uvesti nove vsebine, ki bi še lahko postale tradicionalne;
- filmski program: krepiti prepoznavnost tradicionalnega dogodka Film pod zvezdami in privabiti več obiskovalcev;
- muzejsko-razstavni program: povečati število obiskovalcev in graditi prepoznavnost Ljubljanskega gradu skozi njegovo zgodovino in zgodovino Slovencev/slovenstva.

a. Glasbeni program

Janez Dovč z gosti na Ljubljanskem gradu – cikel petih koncertov ljudske/etno glasbe

Glasbeniki, ki so v letu 2013 ustvarili koncertni cikel na Ljubljanskem gradu, so v slovenski in mednarodni javnosti prepoznavni po svežini, s katero se lotevajo glasbenih izzivov. Njihove interpretacije klasike, jazza, avtorske ali ljudske glasbe so do izvirnikov spoštljive in hkrati sodobne. Njihove pripovedi na različnih odrih Ljubljanskega gradu je vodil harmonikar in

skladatelj Janez Dovč, katerega ustvarjalno bistvo sta – poleg globoke predanosti slovenskemu ljudskemu izročilu – zmožnost zблиževanja in spretnost povezovanja. Obiskovalci Ljubljanskega gradu so v ciklu lahko doživeli sozvočja osebnosti, pogledov in glasbenih stvaritev. Skozi večer uglasbene poezije in ljudskih pesmi je obiskovalce na gregorjevo (12. marec) letošnji gostitelj popeljal s svojo prvo gostjo sopranistko Ireno Preda, diplomantko slovite Trinity College of Music London. Z aprilskim koncertom v Kazematah je zasedba Jararaja (Gregor Budal, Vasilij Centrih, Janez Dovč, Petra Trobec) z gostoma Sergejem Randepovićem in Gregorjem Volkom z njej lastno glasbo in izvedbo obeležila desetletje svojega glasbenega ustvarjanja, maja pa sta Janez Dovč in Brina Vogeltnik v Grajski kapeli pod naslovom »Svet vmes« izvedla večer uglasbene avtorske poezije. »Svet, ki je vmes, je najin novi projekt. Tam se družijo moje telo, moj glas, Janezova harmonika in najina glasba,« je rojstvo projekta z izjavo pospremila Brina. Po poletnih počitnicah se je cikel nadaljeval z nastopom tria BARAKA, Dovč&Krmac&Mureškič. Izvedli so program, ki je bil zmes slovenskih, afriških in indijskih ritmov, jazza, tanga in avtorskih skladb članov zasedbe. Na petem koncertu cikla je nastopila zasedba treh vrhunskih glasbenikov: Boštjana Gombača, Janeza Dovča in Gorana Krmca – SOS, Sounds of Slovenia Trio. Zanimiva, občutena, duhovita izvedba sodobne priredbe slovenske ljudske glasbe. Koncert je bil nedvomno eden od vrhuncev cikla.

Zvoki klasike – cikel šestih koncertov resne glasbe v sodelovanju s Koncertno agencijo Allegro

Cikel Zvoki klasike je leta 2013 vstopil v svojo drugo sezono. Leto prej so se na desetih koncertih predstavili priznani slovenski izvajalci, ki so se že izkazali kot odlični glasbeniki. V letu 2013 pa so bili gostje dva izvrstna tuja umetnika in priznani slovenski ustvarjalci. Koncertov je bilo šest. Na prvem so nastopili: Andrej Žust, Benjamin Ziervogel in Rok Palčič; program: F. N. Duvernoy, W. A. Mozart, Č. Sojar-Voglar, J. Brahms. Potem ko je sijajni hornist Andrej Žust postal član slovitih Berlinskih filharmonikov, se je prvič predstavil v komornem sestavu. Na koncertu sta se mu pridružila koncertni mojster Simfonikov RTV Slovenija, avstrijski violinist Benjamin Ziervogel, in pianist Rok Palčič, dobitnik prvih nagrad doma in v tujini. Na drugem koncertu je nastopil pianist Eugen Indjic; program: F. Chopin, R. Schumann, F. Liszt. Njegova posebna muzikalna izpoved se napaja zlasti v romantični klavirski literaturi, saj je pravi glasbeni poet in velik interpret, zlasti Chopina in Schuberta. Njegov recital je bil pravi posladek za vse romantično razpoložene ljubitelje klasične glasbe. Jesenski del cikla se je nadaljeval septembra, ko je nastopil kitarist Mladen Bucić; program: A. Mudarra, M. Albeniz, F. Moreno-Torroba, A. Barrios Mangoré, D. Bogdanović, M. Bucić, J. in W. Duarte. Program na tem koncertu je bil špansko obarvan, Bucić pa se je predstavil tudi kot skladatelj. Avstrijski flavtist Michael Martin Kofler, ki je na oktobrskem koncertu nastopal s svojo ženo, nemško harfistko Regine Kofler, je prvič nastopil kot solist z orkestrom pred več kot tridesetimi leti prav v Ljubljani – z Orkestrom Slovenske filharmonije; program: J. S. Bach, W. A. Mozart, F. Chopin, G. Fauré, A. Honegger, C. Debussy, J. Ibert, C. Saint-Saëns, M. Berthomieu in G. Fauré. Zadnja dva koncerta iz cikla sta bila novembra. Prvi novembrski koncert je bil v znamenju harmonike, ki je vse bolj priljubljena in je že zdavnaj preseгла mnenje, da gre za inštrument, primeren le za narodno-zabavno glasbo. Klemen Leben se ji

posveča z vsem srcem in se zelo dobro zaveda tehničnih možnosti tega glasbila; program: J. Bull, M. Bonin, D. Scarlatti, H. Vuori in J. Haydn. Zadnji koncert cikla Zvoki klasike je prinesel srečanje s slovenskim violončelistom Galom Faganelom, ki živi in dela v Združenih državah Amerike. Na zaključnem koncertu v svojem domačem mestu se je predstavil s prijateljem, odličnim pianistom Calebom J. Harrisom, ki je tudi solist, dirigent in spremljevalec solopevcev; program: L. van Beethoven, F. Mendelssohn-Bartholdy, B. Martinů in J. Brahms.

Novi Orfej – dva koncerta glasbe sveta

V projektu Novi Orfej se različna glasbena in duhovna izročila povezujejo v zvočno pričevanje o novi vesoljni Harmoniji, ki zmore vzbuditi rešilen odjek v duši človeka. Tu si podajata roko Orient in Okcident, pitagorejci in indijski brahmani, Platon in Boetij, evropska stara glasba in glasbe sveta, klasična, jazz in ljudska izročila, da bi v polifoniji raznoterih glasov soglasno zapela himno Pevcu vseh pevcev, ki je po Klementu Aleksandrijskem na prelomu časov na novo uglasil tako zgodovinski kot vesoljni Smisel. Pri tem si glasbeniki spoštljivo prizadevajo za glasbeno avtonomijo posameznih izročil tudi z izborom ustreznih glasbil, da bi z njimi dosegli njihovo resnično ubrano simfonijo.

– Orient sreča Okcident – Ansambel Vagantes (23. 5. 2013)

Program *Orient sreča Okcident* povezuje grško, arabsko, sefardsko, otomansko in vlaško glasbeno izročilo. Antični Seikilovi nagrobni pesmi sledijo grški napevi Manosa Hatzidakisa in mojstrov rebetika ali »grškega bluesa«, Marka Vamvakarisa ter sodobnikov. Arabsko klasično glasbo predstavlja andaluzijsko izročilo pétih poezij muvašahat v prepletu z ljubezensko pesmijo Midhata Asema in instrumentalnimi biseri Mohameda Al Kasabdžija ter sodobnikov. Otomansko klasično glasbo iz rokopisa moldavijskega kneza Dimitrija Cantemirja spremlja njen včerajšnji odjek v skladbah Tanburija in Mesuda Džemila Beja v prepletu s sefardskim napevom, ki si ga lastijo domala vse dežele Sredozemlja. Za konec so sledili trije vlaški ljudski plesi v prepletu z napevoma Lizstovih sodobnikov Barba Lautarula ter v Bukarešti delujočega Ukrajince Izidorja Vorovčijeveča.

– Stara glasba in novi flamenco – Nova Schola Labacensis s plesalko flamenca Urško Centa (18. 6. 2013)

Predstava *Musica antigua y flamenco nuevo* povezuje izvirne zgodovinske vzgibe flamenca v očarljivo glasbeno plesno pahljačo, stkano iz najlepših arabskih klasičnih pétih poezij muvašahat, navdihnjenih srednjeveških motetov in španskih duhovnih napevov, živahnih renesančnih plesov in diferencij, otožnih šansonov in norčavih baročnih folij, strastne ljubezenske pesmi in duhovite glasbene pohvale Norosti v duhu Erazma Rotterdamskega, latinskoameriške milonge in ritmično razgibanih afriških plesnih variacij cumbées.

Kurt Vile & The Violators, v sodelovanju z Društvom Škuc – BUBA (19. 6. 2013)

Leta 2012 je Ljubljanski grad prvič sodeloval z Društvom Škuc - BUBA s koncertom zasedbe *The War On Drugs* na Grajskem dvorišču. Zaradi pozitivnega odziva in medijske odmevnosti se je to sodelovanje nadaljevalo z letošnjim koncertom Kurt Vile and The Violators

(Philadelphia, ZDA). Kurt Vile je ustanovni član zasedbe The War On Drugs, ki jo je zapustil po prvencu in se nato povzpel v sam kantavtorski vrh novega sveta. Lahko se pohvali s petimi velikimi ploščami (dvojni Wakin' On A Pretty Daze je nedavno ugledala luč sveta) in dejstvom, da ga močno opevajo tako kritiki kot drugi glasbeniki, vse bolj in bolj pa postaja tudi glavna zvezda amerikanke ter "young Neil Young". Tako kot leto prej je ta dogodek privabil veliko obiskovalcev in ljubiteljev indie rok glasbe. Nastopajoči so poželi velik aplavz, dogodek je doživel veliko medijsko pozornost.

Dnevi stare glasbe, v sodelovanju s Kulturnim domom Nova Gorica

Stara glasba redko dobi priložnost, da zazveni v prostorih, ki so uglašeni z njeno zgodovino. Mednarodno koncertno dogajanje Dnevi stare glasbe je s to usmeritvijo leta 2011 prvič napolnilo prizorišča Braniške doline, Komenskega Krasa, istrskega Dvigrada v letih 2012 in 2013 pa tudi historične prostore Ljubljanskega gradu. Dnevi stare glasbe – vsebinsko zajemajo predstavitev glasbe 13.–15. stoletja, ki se je pretežno izvajala po gradovih in v palačah. Leta 2012 je bil projekt izveden v sodelovanju sosednjih dežel Italije, Slovenije in Hrvaške. V letu 2013 se je bilo treba tako širokemu sodelovanju žal odpovedati. Tako sta se skupaj s Kulturnim domom Nova Gorica septembra iz cikla petih koncertov na Ljubljanskem gradu izvedla dva koncerta *Ponoči so vsi la-ji črni* v izvedbi ansambla *Doulce Mémoire* (Francija), zasedba: Sébastien Wonner, čembalo, Pascale Boquet, lutnja, Denis Raisin Dadre, kljunaste flavte, plesne in inštrumentalne oblike 13. in 14. stoletja – francoske estampite in italijanske istampitte – pa v izvedbi *Dua Salterello* (Švica, Italija) v zasedbi Patricie Esteban, različne piščali, in Massimiliana Dragonija, tolkala. Preostali koncerti so bili izvedeni v Štanjelu, Novi Gorici na Gradu Kromberg in Svetem pri Komnu.

Ta glas – cikel štirih koncertov

Za jesensko glasbeno sezono je bil pripravljen cikel štirih koncertov z naslovom *Ta glas*. Priznani slovenski glasbeniki, ki so bili povabljeni k sodelovanju, ustvarjajo in prepletajo svoja znanja in navdih v različnih glasbenih zvrsteh in med njimi. Štiri karizmatične vokalistke so v sklopu cikla s svojimi glasbenimi soustvarjalci pričarale kolaž različnih barv, tekstur in čustev skozi »svoj glas«. Septembra je bil prvi koncert iz cikla s Severo & Galom Gjurinom. Severo Gjurin – likovnico, ki poje, označujeta izjemno občuten glasbeni izraz in glas, ki že zdaj spada med največje slovenske vokalne bisere. V tandemu z bratom Galom, priznanim avtorjem, pevcem in producentom, se izraža v najlepših odtenkih. Večer, ki sta ga pripravila sestra in brat Gjurin, je bil klavirsko obarvan, subtilen in avtorski. Izvajala sta starejše in novejše pesmi z njunih samostojnih poti in skupnega sodelovanja. Kolektiv glasbenikov, s katerimi že dolgo sodelujeta, vloži v izvedbo prav vsakega koncerta veliko tankočutne energije in glasbenega znanja – prav zato sta jih gostila tudi na Ljubljanskem gradu. Oktobra je s skupino Elevators nastopila glasbenica, pevka, flavtistka, producentka, avtorica glasbe in besedil, Tinkara Kovač. Večer na Ljubljanskem gradu je vseboval repertoar obeh izvajalcev, zaigrali pa so tudi nekaj novih skladb, ki so napovedovale skupno sodelovanje na odrih in v studiu v bližnji prihodnosti. Večer francoskega šansona z Nuško Drašček je bil na sporedu novembra. Ob spremljavi pianista Blaža Jurjevčiča se je predstavila s svojim izborom šansonov v francoskem jeziku, ki

ga skrbno neguje že od rane mladosti. Zaključni koncert je bil na sporedu v začetku decembra, ko se je občinstvu predstavila karizmatična vokalistka, ki se giblje med uglasbeno poezijo, sodobnim šansonom in sofisticiranim urbanim popom, Katja Šulc. Na njenem samostojnem večeru, ki ga je poimenovala »Nežnosti«, so obiskovalci prisluhnili sodobnemu šansonu, zaznamovanemu z ljubezensko poezijo in obarvanemu z jazzom.

V letu 2013 je bilo na področju glasbenega programa izvedenih šest projektov (20 dogodkov), ki se jih je skupno udeležilo 2428 obiskovalcev.

Merilo uspešnosti: Zanimanje ljubiteljev tovrstnih glasbenih zvrsti je bilo to leto izjemno. Obiskovalce sta prepričali tako vsebina programa posameznega koncerta kot visoka raven izvedbe nastopajočih. Z izvedbo drugega koncerta iz cikla »Janez Dovč z gosti na Ljubljanskem gradu« v Kazematah je bilo uspešno odprto novo prizorišče za tovrstni program. Vsi izmed koncertov cikla »Ta glas« so bili razprodani. Cikel »Zvoki klasike« je v svoji drugi sezoni doživel večjo obiskanost kot v letu 2012.

Merilo učinkovitosti: Večinoma se tovrstnih koncertov udeležuje ciljno občinstvo, ki pa ga po odzivu sodeč ne manjka. Ni najstniško, čeprav je med njimi vedno več mladih ljubiteljev glasbe.

Merilo primernosti: Sama pojavnost Gradu skozi stoletja in simbolnost za mesto terjata odgovoren odnos do njegovih danosti. Zadnjih nekaj let je zanimanje ljudi predvsem za ljudsko glasbo, izvedeno v sodobni preobleki, precej narastlo. Glasba je pripravljena in izvedena na visoki kakovostni ravni, nagovarja pa nekoliko zahtevnejšo občinstvo.

Merilo dostopnosti: Z željo približati glasbeno vsebino grajskim obiskovalcem se cene vstopnic za koncerte določajo v višini, ki je dostopna ciljnemu občinstvu in hkrati sprejemljivo odraža spoštovanje do nastopajočih. Obiskovalcem koncertov omogočamo tudi nakup vstopnic za celotni posamezni cikel po znižani ceni, kar bo v prihodnje tudi pripomoglo k pridobivanju, ohranjanju in povečanju občinstva tovrstnih dogodkov. Odločitev za tovrstni pristop prodaje vstopnic je tudi posledica tega, ker se ta zvrst umetnosti na Ljubljanskem gradu še oblikuje.

b. Likovno-galerijski program

Iz leta 2012 so bile v leto 2013 prenesene tri razstave: *Jaslice* v Grajski kapeli, *Genom*, slikarska razstava avtorice Duše Jesih v Peterokotnem stolpu, in razstava male plastike *Lipicanec* Oskarja Kogoja v Stolpu strelcev. Stalna postavitev *Fluid* Tanje Pak v Galeriji »S« se je zaradi začetka obnove začasno zaprla. Razen nekaj sprememb pri programu razstav v Peterokotnem stolpu in dodatnih dveh razstav je ta potekal po sprejetem programu dela.

Zaradi obsežnosti in zahtevnosti projektov je bilo treba posebno pozornost nameniti naslednjim razstavam in postavitvam: razstavi *Franceta Slane: Slike*, umetniški postavitvi *Kolo, simbol razvoja – Ljubljanski grad, simbol prestolnice* (spremljevalna razstava razstavi *Kolo, 5200 let v*

Muzeju in galerijah mesta Ljubljana), fotografski razstavi Arneja Hodaliča *Njegovih 25 let Indije & Skrivnosti Ljubljanice na straneh National Geographica*, ki sodi v sklop razstav na temo lepote in čudesa narave, kulture in narodi sveta, razstavi slik velikega formata RES–NIČ–NOST, s katero so avtorji del Črtomir Frelih, Zdenko Huzjan, Jožef Muhovič in Tugo Šušnik želeli opozoriti na nujno prisotnost tudi »klasičnega« v likovni umetnosti, ter razstavi likovnih del dvajsetih umetnikov iz Makedonije, Srbije, Bosne in Hercegovine in Črne gore *Bodi umetnost-Let's Art* v Galeriji »S«. Slednja je bila pripravljena v sodelovanju z Zvezo društev slovenskih likovnih umetnikov, ki je bila sicer gostiteljica razstave v Sloveniji. Nosilec mednarodnega projekta pod okriljem UNESCO je bilo *Udruženje likovnih umjetnika Crne Gore* (ULUCG).

France Slana: »*Slike*«, slikarska razstava v sodelovanju z Galerijo Prešernovih nagrajencev Kranj

Slanova pregledna razstava, prirejena ob 60. obletnici umetnikove prve samostojne javne predstavitve, je zajemala razmeroma širok izbor del predvsem iz bogato natrpanega slikarjevega domačega ateljeja in je bila torej, če že ne študijsko retrospektivna, temeljito razvidna vsaj v omejenem okviru, ki pa vendar predpostavlja celovit pogled na ustvarjalno celoto. (Iz spremnega teksta monografije dr. Milčka Komelja)

Arne Hodalič, *Njegovih 25 let Indije & Skrivnosti Ljubljanice na straneh National Geographica*, fotografska razstava

Leta 2013 je minilo 25 let, odkar je Arne Hodalič prvič obiskal Indijo. Ob številnih obiskih te dežele se je v njegovih arhivih nabralo veliko fotografij, ki so bile tokrat razstavljene na Ljubljanskem gradu. Arne Hodalič je edini slovenski fotograf, ki je v ameriški izdaji revije *National Geographic* objavil zgodbo iz Slovenije, natančneje reportažo o arheoloških zakladih v Ljubljani. Ker je ta revija v letu 2013 praznovala 125 let izhajanja, se je ob tej priložnosti obletnica zaznamovala z razstavo njegovih fotografij iz reke Ljubljanice, predvsem tistih, ki so našle prostor v tej prestižni publikaciji.

Kolo, simbol razvoja – Ljubljanski grad, simbol prestolnice, umetniška inštalacija

Izum kolesa je temelj človeške civilizacije in kulture. Tisočletja izumljanja niso prinesla ničesar, kar bi ga lahko nadomestilo. Kolo spodbuja napredek in ustvarjalnost. In najstarejše leseno kolo z osjo, staro 5200 let, je bilo odkrito v Sloveniji, na Ljubljanskem barju. Razstava KOLO, 5200 let, izvirno poveže starodavno dediščino, tehnološki in znanstveni razvoj s kulturo, umetnostjo in celo s preseganjem meja planeta. Avtorica razstave Irena Šinkovec je zgodbo o kolesu postavila v tri sklope. Eden izmed njih je bil predstavljen v Kazematah na Ljubljanskem gradu v obliki sodobne svetlobne instalacije s simbolno predstavitvijo kolesa v kontekstu Ljubljane (prestolnica – generator razvoja in kreativnih potencialov; Ljubljanski grad – simbol prestolnice; Kolo – simbol razvoja). Širši koncept razstave je obiskovalce spodbujal k lastnemu razmišljanju in raziskovanju ter poudarjal neločljivost znanosti, umetnosti in dediščine.

RES-NIČ-NOST, slikarska razstava

V Kazematah je bila postavljena slikarska razstava štirih slovenskih slikarjev, profesorjev: Črtomirja Freliha, Zdenka Huzjana, Jožefa Muhoviča in Tuga Šušnika. Razstavo so avtorji poimenovali RES-NIČ-NOST/REALITY zato, ker »... najprej verjamejo, da pot do (slikarske) resničnosti pelje prek pripravljenosti, da se od mojstrov iluzije in provokacije učimo lekcij o realnosti ... – ustvarjalci prav tako verjamejo, da težava naše, z vidnostjo prenasičene dobe ni v tem, da daje prednost vizualni komunikaciji pred likovno umetnostjo, temveč v tem, da se je vizualnost tako zelo poenostavila in rutinirala, da v njej ljudem ni več mogoče uvideti, kako dolgoročno potrebno in dragoceno je ponovno rojevanje vidnega v artefaktni obliki, kako intenzivno je skozi neimenovano potrebo po redu, ritmu in obliki to ponovno rojevanje vpleteno v človekovo zoperstavljanje kaosu, dolgčasu in niču v realnem življenju«. (Iz kataloga, izdanega ob razstavi)

Razstave v letu 2013 po prostorih:

Peterokotni stolp

- 30. 1.–3. 3. 2013 – Boštjan Kavčič, *ORGAN*, kamnite skulpture
- 6. 3.–14. 4. 2013 – Mirsad Begić, *Zgodba za vse*, prostorska postavitev
- 17. 4.–30. 5. 2013 – Todorče Atanasov, *Ikone brezčasa*, slike

(Vse tri razstave so bile pripravljene v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Ljubljana.)

- 12. 6.–1. 9. 2013 – Alma M. Karlin: *Poti*, prostorska postavitev, v sodelovanju s Pokrajinskim muzejem Celje
- 11. 9.–3. 11. 2013 – Robert Morris: *Iz dnevnikov 1961–1967*, instalacija, v sodelovanju z Mednarodnim grafičnim likovnim centrom ob 30. mednarodnem grafičnem bienalu
- 6. 11. 2013–6. 1. 2014 – *Rastoča svetloba*, Jana Mršnik in Vesna Štih, prostorska postavitev, v sodelovanju z Društvom oblikovalcev Slovenije

Galerija »S«

- 11. 2.–31. 3. 2013: »Maske danes, obrazi jutri«, fotografska razstava, v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije
- 10. 4.–31. 7. 2013 – Tanja Balač, *Prostorske distance*, slike, mešana tehnika
- 3. 9.–20. 10. 2013 Nino Vranič, *Spomini dediščine* – ob stoletnici službe za varstvo kulturne dediščine Slovenije, osemdeseti obletnici rojstva Nina Vraniča (1933–2012) in vstopu Republike Hrvaške v Evropsko unijo (v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije)
- september, 2013 – Tanja Pak, *Fluid*
- 14. 11.–15. 12. 2013 – *Bodi umetnost-Let's Art*, likovna razstava, v sodelovanju z Zvezo društev slovenskih likovnih umetnikov (ZDSLU)
- 17. 12. 2013–6. 1. 2014 – *Mladi avtorji-veliki formati*, Tina Dobrajc, Anja Jerič, Barbara Jurkovšek, Mito Gerič, slike, v sodelovanju z ZDSLU

Palacij in Stanovska dvorana

- 19. 2.–13. 3. 2013 – *France Slana: Slike*, v sodelovanju z Galerijo Prešernovih nagajencev Kranj

- 20. 6.–1. 9. 2013 – Arne Hodalič, *Njegovih 25 let Indije & Skrivnosti Ljubljane na straneh National Geographica*, fotografska razstava

Kazemate

- 29. 5.–15. 9. 2013 – *Kolo, simbol razvoja – Ljubljanski grad, simbol prestolnice*, umetniška postavitev (v sodelovanju z Muzejem in galerijami mesta Ljubljana, spremljevalna razstava k razstavi Kolo 5200 let v MGML)
- 26. 9.–8. 12. 2013 – Črtomir Frelih, Zdenko Huzjan, Jožef Muhovič, Tugo Šušnik, *RES-NIČ-NOST/REALITY*, slike velikega formata, v sodelovanju z Društvom likovnih umetnikov Slovenije (prvotni naslov razstave je bil »To stran diskurza«)

Razgledni stolp (stopnišče)

- 30. 4.–1. 9. 2013 – *Življenje na gradu v otroških likovnih delih*, risbe, v sodelovanju z Vrtcem Galjevica

V letu 2013 je bilo na področju likovno-galerijskega programa izvedenih 17 projektov oz. razstav, ki se jih je skupno udeležilo približno 210.000 obiskovalcev.

Merilo uspešnosti: Ponovno se je potrdilo, kako pomembno je, da se pri načrtovanju razstav na Gradu upoštevajo danosti prostorov. Nobeden od njih namreč ne zadosti pogojem galerijskega prostora popolnoma, so pa ob primernem pristopu nadvse primerni za postavitev razstav. To se izkaže vsakič, ko umetnik ali kustos ta dejstva v celoti upošteva. Spet se je tudi izkazalo, kako je za odlično postavitev razstave odločujoča višina sredstev, ki so na voljo (pri razstavah *Kolo, simbol razvoja – Ljubljanski grad, simbol prestolnice* in *Alma Karlin, poti n. p.*). Po ocenah si je v letu 2013 razstave ogledalo približno 210.000 obiskovalcev.

Merilo učinkovitosti: Odstopanj od pričakovane kakovosti razstav je bilo zanemarljivo malo. Z dokončno ureditvijo oznak dostopov do Galerije »S«, Zgornjega lapidarija in Kazemat v letu 2013 bodo v prihodnje obiskovalci Gradu ustrezneje vodeni tudi do teh prostorov. Za pomemben dvig kakovosti pa je prostore nujno treba ustrezneje tehnično opremiti.

Merilo primernosti: Koncept vsebine programa – izbor del slovenskih umetnic in umetnikov, vsebine s poudarkom na kulturni dediščini, arheologiji, oblikovanju – se kaže za pravilno usmeritev. Prav tako poudarjeno sodelovanje z ustreznimi ustanovami s teh področij (DLUL, ZDSLU, MGML, MGLC, Muzej novejšje zgodovine Slovenije, PM Celje, Galerija Prešernovih nagajencev Kranj, DOS, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije). Z umestitvijo likovnih del v grajske prostore se njihov arhitekturni presežek samo še nadgrajuje. Doslej se je za vsakega izmed grajskih prostorov že izluščila zvrst razstav, ki so zanj najustreznejše.

Merilo dostopnosti: Obiskovalci Gradu si večino razstav lahko ogledajo nemoteno, mogoče pa jih je videti vse dni v povprečju enajst ur na dan.

c. Uprizoritveni program

Ansambel Cortesía, *Neponovljiva pesem – dvorjenje z dvorsko liriko, glasbo in plesom*, (11. 5. 2013)

Zazvene so ljubezenske pesmi provansalske trubadurske, francoske truverske in nemške viteške lirike visokega in poznega srednjega veka, slednja z navezavo na današnje slovensko ozemlje. V znamenitem Velikem heidelberškem rokopisu (Codex Manesse) je najti namreč tudi tri viteške pesnike, ki izhajajo s slovenskih tal – Žovneškega, Gornjegrajskega in Ostrovrškega. Ansambel Cortesía jim je ponovno vdahnil glas. Posvetne teme, o katerih so prepevali v srednjem veku, so se gibalno izrazile v dvorskih plesih zgodnje renesanse: občudovanje dvorne dame se je manifestiralo v vzvišenem slogu francoskih 'nizkih plesov', čutni svet pa v plesnih oblikah italijanskega dvorskega plesa. S svojim predirljivim zvokom je zasedba glasnih inštrumentov, poimenovana alta capella, kot tudi njeno nasprotje, zasedba tihih inštrumentov – bassa capella, ki je v preteklosti zvenela zgolj za utrjenimi in skrbno varovanimi grajskimi zidovi, očarala goste.

PANČ festival stand-up komedije, 21. 8. 2013–24. 8. 2013, Grajsko dvorišče (v sodelovanju s Kurz Rock Vibe)

Slikovito Grajsko dvorišče, zvezdnato nebo in izbor najboljših domačih in tujih stand-up komikov so tudi letos obljubljali nepozabne večere sprostitve in zabave v slovenski prestolnici. Koncept je bil spet zastavljen tako, da se v štirih večerih predstavi vsakič pet komikov, ki jih v celoto poveže povezovalac večera. Predstavili so se: Tomaž Stanovnik, Boštjan Gorenc - Pižama, Geoff Boyz (ŠKO), Matjaž Javšnik, Ian Stone (ANG), Uroš Kuzman, Dušan Tomić, Andrea Andrassy (HRV), Klemen Mauhler, Ivan Šarić (HRV), Jernej Celec, Klemen Bučan, Srdjan Dinčić (SRB), Perica Jerković, Domagoj Pintarić (HRV), Klavdija Vlaj, Mladen Pahović, Spencer Brown (ANG), Janez Trontelj, Jarred Christmas (NZL). Vse večere je povezoval Težak Tešky.

Komedija pod zvezdami, 28. 8. 2013–2. 9. 2013, Grajsko dvorišče (v sodelovanju z Gustav Filmom)

Že sedmič je pred koncem poletja na Ljubljanskem gradu potekal festival smeha, v čarobnem grajskem okolju, visoko nad vsakdanom in čisto blizu zvezd – tistih na nebu in tistih, ki svetijo z odra. Letos je bil prvič predvajan tudi film, in sicer premierno Adria Blues, načrtovane so bile izvedbe predstav Samohranilec, monokomedija; Rojen v Jugi, celovečerna stand-up komedija s Perico Jerkovićem; Star fotr, monokomedija; Čas za spremembo. Žal pa je bila zaradi slabega vremena izvedena le ena predstava na Ljubljanskem gradu, preostale so bile v Grand Hotelu Union.

Sonokalipsa – Preživeli, drugi del triptiha, Hribarjeva dvorana, 17. 9.–21. 9. 2013

Avtorica in režiserka: Hanna Preuss, produkcija Hanna's atelje, Center sonoričnih umetnosti Vodnikova domačija

Predstava SONOKALIPSA – PREŽIVELI je multimedijsko-interdisciplinarno umetniško delo, enkratno in neponovljivo gledališko doživetje. Nadaljuje sporočilo prve predstave triptiha – odmevne drame – Sonokalipsa – Dotik. Predstava se ukvarja z izzivi človeških odnosov v času

apokalipse. V času, ki se živi zdaj. Je poskus oblikovanja nove skupnosti, novega načina sobivanja. Na odru nastaja nov skupni jezik, jezik poezije, igre, zvoka in svetlobe. Jezik, ki ne spodbuja konflikta, ne izziva vojne, ne povzroča razdora, ne želi izvajati moči nad drugim. Jezik, ki ga lahko razume vsak. Jezik umetnosti. Oblikuje se gibljivi zvočni svet, sozvočje čustvenih pokrajin posameznikov (predstava je imela poleg premiere še tri ponovitve).

Mi smo svet – Povodni mož, Hribarjeva dvorana, 25., 29. in 30. 10. 2013

Produkcija: Sensorium Zavod, avtor besedila France Prešeren, koncept in režija: Barbara Pia Jenič

Urška večera je bila oseba, ki jo je določila igra naključij. Ker njene "temne" lastnosti prikličejo samega Povodnega moža, jo ta zapelje v svoj podvodni svet. A vendarle, kot v življenju se v podvodni svet potopi tudi njena najbližja skupnost (preostali obiskovalci). Šele rešitev naloge, ki jo Urški ponudi Povodni mož, pripelje do integracije teme in svetlobe znotraj nje same, s tem korak do integracije osebnosti in individualizacije, kar pomeni tudi (raz)rešitev na kolektivni ravni trenutno prisotne skupnosti. Vloga Urške predstavlja vpliv posameznika na njegovo najbližjo skupnost. Transformacija posameznika odpira možnost transformacije na kolektivni ravni. Projekt Mi smo svet promovira in predstavlja slovensko kulturno izročilo in slovenske avtorje tujcem: v tujem jeziku in tudi s tujci samimi ali tistimi, ki živijo v Sloveniji. Poznavanje jezika in besedila ni pogoj, obenem pa so bili lahko obiskovalci ob različnih dnevih tudi zaradi različnih interpretacij deležni drugačnega doživetja. Predstava je doživela svojo premiero v slovenskem jeziku in dve ponovitvi, eno v francoskem in drugo v angleškem jeziku.

V letu 2013 je bilo na področju uprizoritvenega programa izvedenih 5 projektov (13 dogodkov), ki se jih je udeležilo 4102 obiskovalcev.

Merilo uspešnosti, učinkovitosti, primernosti in dostopnosti: število obiskovalcev, ki so se dogodkov udeležili, je za tovrstno dejavnost visoko. Glasbeno-plesna predstava Ansambla Cortesía je bila vsebinsko primerna za grajsko okolje in cenovno dostopna. Dva utečena in uveljavljena uprizoritvena projekta sta se izvedla v poletnem času 2013 in sta na Grajsko dvorišče privabila veliko obiskovalcev, željnih sprostitve, smeha in animacije. Panč, festival stand-up komedije, in Komedijski pod zvezdami sta uspešna projekta, ki sta v zadnjih letih postala že tradicionalna in postopoma dobivata zvesto občinstvo. Pozneje sta bila dodana še dva projekta uprizoritvenega programa, kjer je Ljubljanski grad nastopal v vlogi koproducenta. Sonokolipsa in Mi smo svet – Povodni mož sta bili uprizoritvi, ki sta zahtevali aktivno vlogo obiskovalcev. Izkazan je bil interes za sodelovanje pri teh dveh projektih, ki sta ponujala novo raven dostopnosti.

d. Izobraževalni program

Izvajanje izobraževalnih dejavnosti na Ljubljanskem gradu v letu 2013 je bilo namenjeno izobraževanju in osveščanju posameznih ciljnih skupin o zgodovinski vlogi Ljubljanskega gradu in o zgodovini geografskega prostora, na katerega je vplival. Izvedba dogodkov v programu je skušala doseči vse starostne skupine, ki Ljubljanski grad dojemajo kot prostor vseživljenjskega učenja. Po konceptualni plati so se nekateri izmed dogodkov nadaljevali še iz leta 2012. Med novostmi Izobraževalnega programa je bila tudi priključitev Ljubljanskega

gradu k Festivalu Bobri. Prav tako se je zavod v tem obdobju včlanil v Skupnost muzejev Slovenije. Marca je bila kulturno-vzgojna ponudba Ljubljanskega gradu predstavljena na Kulturnem bazarju v Cankarjevem domu, konec maja pa se je zavod s svojo dejavnostjo priključil dogajanju na mednarodnem festivalu Igraj se z mano. Avgusta je bila izdana brošura z naborom 18 pedagoških programov za šolsko leto 2013/14, ki so namenjeni predšolskim otrokom, osnovnošolcem in srednješolcem. Jeseni je bila tovrstna dejavnost Gradu predstavljena na Kulturnem bazarju, prav tako je bil Grad takrat vključen v akcijo Teden otroka.

Kratke predstavitve izvedenih dogodkov:

Pravljіčno-ustvarjalna srečanja (12. 1, 9. 2., 9. 3., 13. 4., 11. 5., 8. 6. 13. 7., 10. 8., 14. 9., 12. 10., 08. 11. in 14. 12. 2013)

V sodelovanju z Društvom Prireditve in dogodki je bilo skozi celo leto, vsako drugo soboto v mesecu ob 11. uri, za otroke organizirano srečanje s pripovedovanjem pravljic, ki so se navezovalе na grajsko tematiko. Vsebinsko je bilo pripovedovanje pravljic v letu 2013 nadgrajeno z animacijo (lutko) grajskega škrata. Srečanja so se nadaljevala z delavnico, na kateri so se ustvarjali utrinki slišane pravljice. V tem obdobju je bilo izvedenih dvanajst srečanj.

Festival Bobri (26. 1.–9. 2. 2013)

V sklopu prvega sodelovanja Ljubljanskega gradu pri Festivalu Bobri je bilo izvedenih šest dogodkov: vodena ogleda »Iskanje zmajеvega zaklada« (3.1. ob 11.00 in 16.00) in »Grajski potep z e-zmajčkom« (6. 2. ob 11.00 in 16.00) ter glasbeno-gibalna delavnica »En, en, ti pa pojdeš ven« (5. 2. ob 11.00 in 17.00).

Pust (12. 2. 2013)

Z namenom, da bi na pustni torek tudi obiskovalci Gradu začutili pustno vzdušje, so ti imeli na Razglednem stolpu možnost brezplačne poslikave obrazov. Prav tako je vsak obiskovalec stolpa prejel krof.

Cikel predavanj »Ljubljana v Ljudski kroniki« (14., 21. in 28. 2. 2013)

V sklopu cikla je predavateljica, profesorica in zbirateljica ljudske dediščine Dušica Kunaver na treh predavanjih z naslovi »Ljubljana v Ljudski kroniki«, »Razgled z Ljubljanskega gradu« in »Ljubljanica pripoveduje stare zgodbe« predstavila utrinke iz ljubljanskega ljudskega spomina. Posvetila se je pripovedim, šegam, pesmim, rekom in narodnim nošam, ki so se skozi stoletja ohranili v mestu Ljubljana in v njeni okolici.

Zimske počitniške delavnice (25., 26. in 27. 2. 2013)

V času zimskih počitnic je bil izveden tridnevni program, na katerem so otroci na raziskovalno-ustvarjalnih delavnicah spoznavali, kako in zakaj je bil zgrajen Grad ter kakšen je bil grajski vsakdanjik v srednjem veku. Ustvarjalni del je bil namenjen izdelovanju drobcev vidnega in slišnega ob raziskovanju Gradu.

Kulturni bazar (12. 3. 2013)

V sklopu Kulturnega bazarja 2013 v Cankarjevem domu so bile predstavljene kulturno-vzgojne vsebine, ki jih zavod izvaja v sklopu Izobraževalnega programa.

Velikonočna delavnica (28. 3. 2013)

V času pred veliko nočjo je bila izvedena delavnica za vse generacije, na kateri so obiskovalci izdelovali okrasna velikonočna jajca in velikonočne butarice iz barvnega papirja. Delavnica je bila namenjena vsem tistim, ki so si želeli pričarati pravo velikonočno vzdušje.

Cikel predavanj Ljubljana na pragu 20. stoletja (4. 4., 11. 4. in 18. 4. 2013)

Aprilski cikel treh predavanj z naslovi »Modernizacija vsakdanjega življenja v popotresni Ljubljani«, »Ivan Hribar« in »Arhitektura in urbanizem popotresne Ljubljane« je bil posvečen slovenski prestolnici v času tik pred katastrofalnim potresom leta 1895 in tik po njem. Predavatelji dr. Andrej Studen, ddr. Igor Grdina in dr. Peter Krečič so iz različnih zornih kotov osvetlili razvoj in problematiko, s katero se je soočalo mesto ob tem usodnem dogodku. Med njimi je treba izpostaviti predvsem predavanje ddr. Grdine, ki je bilo izvedeno na izredno visoki ravni.

Prvomajske počitniške delavnice (29. in 30. 4. 2013)

Tematika dvodnevne programa v sklopu prvomajskih počitnic je bila zmajevsko obarvana. Otroci, ki so se udeležili delavnic, so v sklopu raziskovanja Gradu spoznavali legende, ki so nastale v povezavi z Ljubljano in z Ljubljanskim gradom, pa tudi pojavljanje zmajev v širšem kontekstu. Ustvarjalni del je bil namenjen izdelovanju lutk zmaja in letečih zmajev. Počitniško dogajanje je s svojo navzočnostjo popestrila grajska maskota Zmajček Franci.

Festival Igraj se z mano (30. 5. 2013)

Na mednarodnem festivalu Igraj se z mano, katerega namen je vključevanje oseb s posebnimi potrebami v normalno življenje, se je zavod pridružil dogajanju z ustvarjalno delavnico »Zmaj z Ljubljanskega gradu«.

Druženje z lutko (22. 6. 2013)

Na zadnjo soboto pred koncem pouka je bil izveden dogodek »Druženje z lutko«, namenjen promoviranju kulture lutkarstva med najmlajšimi. Druženje je zajemalo razstavo 140 naprstnih lutk iz vsega sveta, delavnico izdelovanja naprstnih lutk in lutkovno predstavo Kekec v izvedbi kulturnega društva Enigma ustvarjanja.

Srednjeveški tabor (7. 7., 14. 7., 21. 7., 28. 7., 4. 8., 11. 8., 18. 8. in 1. 9. 2013)

V času poletne turistične sezone so v Grajskem parku ob nedeljah od 10. do 18. ure potekali Srednjeveški tabori – prireditve, namenjene naključnim obiskovalcem Gradu. V sklopu taborov so obiskovalci spoznavali življenje srednjeveških vitezov, njihovo opremo in orožje, ter se preizkusili v lokostrelskih veščinah. Vzporedno je dvakrat dnevno potekalo iskanje cekinov – program, namenjen otrokom. V tem obdobju je bilo izvedenih osem Srednjeveških taborov.

Cikel predavanj Plemiške rodbine na Slovenskem (3., 10., 17. in 24. 10. 2013)

Na štirih predavanjih v sklopu oktobrskega cikla so bile predstavljene štiri plemiške rodbine, ki so v srednjem in novem veku pomembno zaznamovale prostor današnje Slovenije in hkrati s svojim delovanjem vplivale tudi na širši (srednjeevropski) prostor. Spanheime, ki so povezani tudi z začetki srednjeveške Ljubljane, in Goriške grofe je predstavil prof. dr. Peter Štih. Celjske grofe, najznamenitejšo rodbino slovenskega prostora, je predstavil dr. Miha Kosi. Dr. Miha Preinfalk je na zadnjem predavanju iz cikla predstavil rodbino Auerspergov oz. Turjaških.

Jesenske počitniške delavnice (28., 29. in 30. 10. 2013)

Tematika jesenskih počitniških delavnic je bilo življenje v srednjem veku. Na tridnevnem druženju so udeleženci spoznavali način in namen gradnje Ljubljanskega gradu, življenje plemičev v srednjem veku, njihove navade, pravila in razlike, ki so veljali za plemiče in plemkinje ter viteško življenje v srednjem veku in z njim povezanimi dolžnostmi. Ustvarjalni del druženja se je navezoval na slišano in videno pri raziskovanju Gradu, glavni namen tega pa je bilo izražanje posameznikove (otroške) ustvarjalnosti.

Kaligrafska delavnica (7. 11. 2013)

Na kaligrafski delavnici oz. delavnici lepopisja so udeleženci spoznavali zgodovino in tehnike najpogostejših pisav, ki so bile v uporabi v zgodovini. V času triurne delavnice so s pomočjo različnih tehnik usvojili tudi osnove lepopisja.

Adventna delavnica (28. 11. 2013)

V času pred adventom je bila izvedena tematska delavnica, katere ciljno občinstvo je zajemalo vse generacije, udeležile pa so se je predvsem osebe, ki so v t. i. tretjem življenjskem obdobju. Na delavnici so udeleženci izdelovali adventne venčke.

Božična delavnica (18. 12. 2013)

Zadnji dogodek s področja izobraževalnega programa v letu 2013 je bila Božična delavnica. Na tematski delavnici, prav tako namenjeni vsem generacijam, so udeleženci izdelovali božične zvezde in drugo praznično okrasje.

Obeleževanje mednarodnih in kulturnih dni

Prešernov dan na Ljubljanskem gradu (8. 2. 2013)

Na slovenski kulturni praznik je bil obiskovalcem Ljubljanskega gradu omogočen brezplačen ogled stalnih kulturnih vsebin. Kot dodatna ponudba so bili na ta dan organizirani brezplačni vodeni ogledi po Ljubljanskem gradu (trije termini) in po stalni razstavi Slovenska zgodovina (dva termina).

Peš iz mesta na Ljubljanski grad (31. 5. 2013)

Za obeleževanje svetovnega dneva športa in promoviranja zdravega življenja so bili organizirani brezplačni vodeni ogledi treh poti, ki vodijo iz središča mesta na Ljubljanski grad. Ob sprehodu po grajskem pobočju so obiskovalci spoznavali legende ter zgodovino ulic in stavb, ki jih srečujemo ob poteh na Grad.

Teden trajnostnega razvoja in varstva okolja (5. 6.–30. 6. 2013)

V letu 2013 se je sodelovanje z Oddelkom za varstvo okolja MOL udeležilo v postavitvi razstave na panojih z naslovom »Spet ta gneča!«, katere avtor je bil Andrej Plitaver. Razstava je bila namenjena razmisleku o naših mobilnostnih navadah. »Danes živimo v času, ko si brez avtomobila ne moremo več predstavljati vsakodnevnega življenja. Avtomobil je v preteklih desetletjih postal simbol mobilnosti, za marsikoga pa tudi statusni simbol. Neomejeni razvoj cestnega prometa je trčil ob meje svoje fizične rasti. Vse večje prometne zagate in okoljske težave zaradi naraščajočega cestnega prometa v Evropskih mestih terjajo ukrepanje. Vsako od teh mest se s problemom spopada na svoj način. Zagotavljanje trajnostne mobilnosti postaja ključnega pomena za razvoj in življenje vsake lokalne skupnosti.« – A. Plitaver. Datum odprtja razstave je bil izbran tako, da se je hkrati obeležil tudi mednarodni dan varstva okolja.

Sonce, dež in mavrica (4. 6. 2013)

Brezplačna glasbeno-gibalna delavnica z naslovom Sonce, dež in mavrica je bila izvedena ob mednarodnem dnevu otrok. Delavnica, primerna za otroke od treh do desetih let starosti, je s ciklom liričnih in šaljivih pesmi otrokom predstavila simbolno podobo mavrice in njeno nastajanje.

Ta veseli dan kulture (3. 12. 2013)

Na poziv Ministrstva za kulturo se je Ljubljanski grad tudi leta 2013 pridružil vseslovenski akciji na obletnico rojstva dr. Franceta Prešerna. Na ta dan je bil obiskovalcem Gradu omogočen brezplačen vstop na Razgledni stolp, v Virtualni grad in na stalno razstavo Slovenska zgodovina. Kot dodatna ponudba so bili organizirani vodeni ogledi Gradu, razstave Slovenska zgodovina in slikarske razstave Res-nič-nost.

V letu 2013 je bilo na področju izobraževalnega programa izvedenih 22 projektov (57 dogodkov), ki se jih je skupno udeležilo 1545 obiskovalcev (v številko niso zajeti obiskovalci naslednjih vsebin: Kulturni bazar, festival Igraj se z mano, Srednjeveški tabor, Teden trajnostnega razvoja in varstva okolja.)

Merilo uspešnosti: visok obisk dogodkov in vračanje obiskovalcev na naslednje dogodke v sklopu izobraževalnega programa.

Merilo učinkovitosti: v sklopu izvedenih dogodkov so zajete vse starostne skupine obiskovalcev.

Merilo primernosti: izobraževanje udeležencev o področjih, ki jih s svojim delovanjem pokriva Ljubljanski grad: kulturna dediščina, zgodovina, arheologija in umetnost.

Merilo dostopnosti: brezplačni dogodki so privabili največ obiskovalcev. Cena vstopnice plačljivih dogodkov 3,00 EUR je bila v primerjavi s cenami podobnih primerljivih programov sorodnih institucij (1,00–5,20 EUR) primerna.

e. Tradicionalni dogodki

Valentinovo (14. 2. 2013)

Na dan sv. Valentina je bilo Grajsko dvorišče okrašeno z baloni v obliki srčkov. Na dvorišču Gradu so bila skrita sporočila z ljubezensko tematiko in kuponi ugodnosti, ki so jih lahko obiskovalci najditelji izkoristili v Grajski kavarni in Gostilni Na Gradu. Na ta dan je bila organizirana tudi delavnica za odrasle, na kateri so obiskovalci izdelovali cvetje in srčke iz barvnega krep papirja.

Kurentovanje (9. 2. 2013)

V letu 2013 se je v okviru pustovanja in pustnega rajanja Ljubljanski grad priključil mestnemu pustnemu karnevalu. Začetek karnevala je bil na Ljubljanskem gradu, na Grajskem dvorišču. Nastopilo in predstavilo se je 65 tradicionalnih slovenskih mask (kurenti, pokači, rusa, orači). Karneval se je nadaljeval v mestu, z začetkom ob 10.30.

Ura za Zemljo (23. 3. 2013)

Tako kot leto prej se je Ljubljanski grad tudi v tem letu pridružil akciji Ura za Zemljo. Projekt je največji okoljski dogodek v zgodovini sveta, ko posamezniki, podjetja, vlade in skupnosti po vsem svetu za eno uro ugasnejo luči.

Zgodba grajske trte

Spomladanska rez (4. 4. 2013), Urbanovo (25. 5. 2013); Trgatev (10. 10. 2013); Dopoldansko martinovanje (11. 11. 2013); Večerno martinovanje (12. 11. 2013);

Zgodbo grajske trte sestavljajo štirje dogodki: rezi, trgatev, Dopoldansko in Večerno martinovanje; v tem letu se je dodalo še Urbanovo. Vsi dogodki so povezani z grajsko trto, potomko Mariborske trte. Rez trte je prvo in najpomembnejše spomladansko opravilo v »vinogradu«, trgatev obiranje pridelka, martinovanje pa najlepši praznik za vsakega vinarja. Na urbanovo so se vlagala konventna vina.

Gregorjevo (12. 3. 2013)

Za praznik zaljubljenecv, nekaterim bolj znan kot valentinovo, imamo Slovenci tudi svojo različico – gregorjevo. Letos sta bila v ta namen pripravljena dva dogodka: postavila se je skulptura v obliki dveh zaljubljenih ptičkov iz balonov na Grajskem dvorišču, v večernih urah pa je bil prvi koncert iz cikla »Janez Dovč z gosti na Ljubljanskem gradu«.

Plesni večeri na Ljubljanskem gradu

V letu 2013 so se uvedli tematski plesni večeri, ki so potekali v prelepem grajskem okolju vsako tretjo soboto v mesecu. Vsebina plesnih večerov je prilagojena letnemu času, dogajanjem in praznikom, namenjeni pa so zabavi, druženju, sprostitvi in seveda – plesu.

- 19. 1. 2013: **Ples zime** (Stanovska dvorana z Obhodno dvorano)

Prvi plesni večer je potekal v znamenju družabnih plesov v Stanovski dvorani. Otvoritveni večer je naletel na dober odziv, predvsem pa se je izkazalo, da je Ljubljanski grad primerna lokacija za ples.

- 16. 2. 2013: **Valentinov ples** (Stanovska dvorana, Obhodna dvorana in Palacij)

V času valentinovega se je pripravil Valentinov ples in grajski obiskovalci so uživali v latinskoameriških in standardnih ritmih; začinili so ga tudi ritmi popularne salse, bachate, mamba, argentinskega tanga, disco hustla, square rumbe, west coast swinga idr.

- 16. 3. 2013: **Ples pomladi** (Stanovska dvorana, Obhodna dvorana in Palacij)

Času primerno se je organizirala tudi dobrodošlica pomladi. Zaradi velikega zanimanja se je plesnim večerom dodala še plesna urica, na kateri so si obiskovalci osvežili plesne korake Jenkove četvorke in skupinskega plesa.

- 20. 4. 2013: **Ples slovenskih popevk in argentinskega tanga** (Stanovska dvorana z Obhodno dvorano, Palacij in Friderikova soba I.)

Za aprilski ples sta bila k sodelovanju povabljeni Blaž Bertonec in Andreja Podlogar, ki sta na področju argentinskega tanga vodilna v Sloveniji. Pod vodstvom B. Bertoneca so obiskovalci pred začetkom dogodka podrobneje spoznali osnovne korake argentinskega tanga. V nadaljevanju je plesni večer potekal v Stanovski dvorani (družabni ples), v Palaciju (argentinski tango in milonga), v Obhodni dvorani in Friderikova soba I. pa druženje.

- 18. 5. 2013: **Grajski ples** (Stanovska dvorana z Obhodno dvorano, Palacij in Friderikova soba I.)

V sklopu 3. grajskih dni je bil Grajski ples spremljevalni program. Pred začetkom plesnega večera sta Karmen Intihar in Rodion Khromov obiskovalcem osvežila korake plesa cha cha cha. V ritmičnih standardnih in latinskoameriških plesov so obiskovalci plesali na mojstrovine klasične glasbe.

- 15. 6. 2013: **Ples poletja** (Grajsko dvorišče, Stanovska dvorana z Obhodno dvorano in Palacij)

Pomladna sezona plesnih večerov se je sklenila z osrednjim dogodkom na Grajskem dvorišču. Poleg dvorišča, ki je bil namenjen družabnemu plesu, sta se v Palaciju plesala swing in v Stanovski dvorani salsa. Grad je gostil osem različnih plesnih šol, ki so s svojimi plesnimi pari in nastopi predstavile svoje delovanje, najuspešnejše pare in skupine ter s tem obogatile večerni program.

- 19. 10. 2013: **Ples jeseni** (Stanovska dvorana z Obhodno dvorano, Palacij in Friderikova soba I.)

Za začetek jesenske plesne sezone na Gradu in v pozdrav jeseni se je plesalo na glasbo, ki združuje vse ljubitelje plesa, od klasičnih standardnih in latinskoameriških do salse, rumbe in tanga. Na plesni urici so obiskovalci ponovili korake jiva; gosta večera sta bila plesni par Ana Jurenec in Vedran Celic.

- 16. 11. 2013: **Ples grajske nostalgije** (Stanovska dvorana z Obhodno dvorano, Palacij in Friderikova soba I.)

Plesni večer je potekal v znamenju nostalgičnih ritmov večnih, zimzelenih melodij, ki so bile prilagojene plesnim ritmom. Na plesni urici so obiskovalci pod vodstvom Karmen Intihar ponovili korake foxtrota, večer pa sta popestrila plesni par Petra Potočar in Matej Zupančič.

- 21. 12. 2013: **Grajski praznični predbožični ples** (Stanovska dvorana z Obhodno dvorano, Palacij in Friderikova soba I.)

Zaključek plesnih dogodkov je potekal na predbožično soboto in z izbrano plesno glasbo naredil čudovit uvod v predbožične dni ter napovedal plesne dogodke v prihajajočem letu. Zaradi velikega zanimanja obiskovalcev se je pripravila plesna urica Jenkove četvorke in skupinskega plesa. Gosta večera sta bila plesni par Ana Mesec in Jure Bergant.

Grajski dnevi (16.–19. 5. 2013)

Leta 2013 je bil z Grajskimi dnevi tretjič zapored obeležen 16. maj, ko je leta 1905 mesto Ljubljana od Avstro-Ogrske odkupilo Ljubljanski grad. Od 16. do 19. 5. 2013 se je v sklopu Grajskih dni zvrstilo devet brezplačnih dogodkov:

- **Zlata ptica**, predstava v izvedbi Šentjakobskega gledališča Ljubljana, 16. 5. 2013 (2x),
- **Kaligrafska delavnica**, 16. 5. 2013,

- **Grajski potep z e-zmajčkom**, 16. 5. 2013,
- **Življenje na gradu v otroških likovnih delih**; odprtje razstave, 16. 5. 2013,
- **Iskanje zmajevega zaklada**, 17. 5. 2013,
- **Dan odprtih vrat**, 19. 5. 2013 (v sklopu tega tudi 7 brezplačnih vodenih ogledov gradu in razstave Slovenska zgodovina),
- **Srednjeveški tabor**, 19. 5. 2013,
- **Druženje z lutko**, 19. 5. 2013.

Izvedba 3. grajskih dni je bila ocenjena kot uspešna, saj je za dogodek vladalo veliko zanimanje med obiskovalci in mediji, s čimer je bil dosežen namen – povečanje prepoznavnosti Ljubljanskega gradu in dejavnosti, s katero se zavod ukvarja.

Grajski piskači (1. 6.–15. 9. 2013)

Na lesenem podestu, ki je bil speljan okoli Stolpa piskačev (prvič omenjen leta 1544), so vsak dan ob 11. uri grajski piskači zatrobili na tri pozavne in en kornet ter s tem naznanjali meščanom, da se bliža 12. ura, tj. ura kosila. Kdaj je ta navada zamrla, ni znano, viri pa jo omenjajo še v 17. stoletju. Vsekakor to muziciranje ni bilo njihova najpomembnejša naloga. Je pa tista, ki jo je Ljubljanski grad skupaj v sodelovanju z javnim zavodom Turizem Ljubljana zaradi njene simpatičnosti in v spomin na grajske piskače po večletni nameri obudili leta 2010. Ta tradicija se od takrat uspešno nadaljuje. Sedaj se grajski piskači žal ne oglašajo iz Stolpa piskačev, saj je bil ta hudo poškodovan, stal pa je v neposredni bližini današnjega Razglednega stolpa, zgrajenega leta 1848. V replike originalnih oblačil se grajski piskači z Razglednega stolpa Ljubljanskega gradu ob prijaznem vremenu oglašajo vsako soboto ob 11.30.

Knjižnica pod krošnjami (31. 5.–2. 9. 2013)

Knjižnica pod krošnjami, ki je pripravljena v sodelovanju z zavodom Divja misel, je na Ljubljanskem gradu zelo priljubljen spremljevalni program za konec tedna, kjer si predvsem tuji obiskovalci in starši z otroki prelistajo revije, knjige in drugo čtivo. Novost knjižnice v letu 2013 sta bila e-branje in bralna glasba v živo. Knjižnica je potekala ob lepem vremenu vsak konec tedna, med 10. in 20. uro, ubrane melodije, živo zaigrane za navdihujoče branje in listanje na prostem, pa je bilo slišati ob lepih nedeljah ob 11. uri.

Vilenica – literarni večer (6. 9. 2013)

Na 28. mednarodnem literarnem festivalu Vilenica, v organizaciji Društva slovenskih pisateljev in Kulturnega društva Vilenica iz Sežane, so se predstavljali najboljši avtorji in literatura z območja Srednje Evrope pa tudi iz drugih držav Evrope in preostalega sveta. Na Ljubljanskem gradu je bilo ob festivalu eno izmed že tradicionalnih srečanj udeležencev vsakokratnega festivala.

Zmajev festival, več prostorov ljubljanskega gradu, 5. in 6. 10. 2013, v sodelovanju s KUD LJUD

Tisočletna prisotnost zmajeve družine na Gradu je pustila in pušča v mestu neizbrisen pečat, s čimer se Ljubljana uvršča med pomembnejša zmajevska mesta na svetu. Da je to res, je vidno že iz njenega grba. Zmaj Grajski vrnitev svoje družine na Ljubljanski grad po poletnih počitnicah izpod Krima obeleži s povabilom sorodnikov, prijateljev in tudi ljudi, ti se vabilu na druženje odzovejo v velikem številu. Ob tem se raja, poje, posluša zgodbe iz sveta zmajev, se po gradu sprehaja po skrivnih zmajevih poteh, izdelujejo se leteči zmaji. In še in še. Ni manjkalo tudi posebne zmajevske pijače in piškotov. Res poseben gost tokratnega srečanja je bil bratranec družine Zmajček Snežko, ki je obljubil, da nikoli več ne bo manjkal, nista pa manjkala tudi brat Zmaja Grajskega Friderik Balonski iz Bavarske in njuna sestrična Zmajevka Ognjena z juga. Moderator vsega dogajanja je bil Zmajček Franci. Bienalni projekt, ki se uvršča v sklop t. i. Tradicionalnih dogodkov, se je tudi tokrat izvedel z namenom, da se med Ljubljančani utrdi poznavanje legende o domovanju zmajeve družine na Ljubljanskem gradu, o čemer je pisal že Janez Vajkard Valvasor.

V letu 2013 je bilo na področju programa Tradicionalni dogodki izvedenih 11 projektov (98 dogodkov), ki se jih je skupno udeležilo 5838 obiskovalcev.

Merilo uspešnosti: Načrtovane prireditve so bile izvedene, nekatere od njih tudi vsebinsko nadgrajene (sodelovanje z več institucijami, dodajanje vsebine na želje in potrebe obiskovalcev).

Merilo učinkovitosti: Po ocenah se je posameznih dogodkov udeležilo do 200 obiskovalcev; večjih (Plesni večeri, Jurjevanje in Vilenica) pa tudi od 200 do 400 obiskovalcev. Za Grajske piskače in Knjižnico pod krošnjami, ki trajata skozi vse poletje in sta namenjena trenutnim obiskovalcem, števila obiskovalcev ni možno oceniti.

Merilo primernosti: Tradicionalni dogodki praviloma izhajajo iz dediščine Ljubljanskega gradu in običajev Slovenije, saj se je izkazalo, da obujanje preteklosti, običajev in dogodkov pritegne pozornost obiskovalcev.

Merilo dostopnosti: Razen koncerta ob gregorjevem in Plesnih večerov vstopnin na dogodke ni bilo. Dogodki so bili izvedeni glede na datum obeleževanja dogodka (praznika, običaja), razen Plesnih večerov, ki so potekali vsako tretjo soboto v mesecu.

f. Filmski program

Film pod zvezdami, ki se pripravlja v sodelovanju z Javnim zavodom Kinodvor, je potekal od 25. 7. do 17. 8. 2013. Uspešno je bilo izvedenih 21 projekcij (ena je bila prekinjena in dve odpovedani), od tega je bilo pet filmov predstavljenih premierno oziroma predpremierno (Pred polnočjo, Samo bog odpušča, Bling Ring, Moje življenje z Liberacejem in Dvojina). Filmske projekcije si je ogledalo 16.498 obiskovalcev, kar je v povprečju rekordnih 757 obiskovalcev

na predstavo. Najbolj obiskani filmi, ki si jih je ogledalo več kot 900 obiskovalcev na projekcijo, so bili: Pred polnočjo, Veliki Gatsby, Dvojina, Angelski delež, Vaje v objemu, Za dežjem posije sonce, Bling Ring, Pijevo življenje in Nesrečniki. Letošnji filmski program se je s pomočjo mobilne projekcijske kabine predvajal tako s 35-milimetrskega projektorja kot tudi z digitalnega prenosnega projektorja. V letu 2014 bodo predvidoma vsi filmi na digitalnih nosilcih.

Merilo uspešnosti: Uspešno je bilo izvedenih 21 projekcij napovedanega izbora filmov.

Merilo učinkovitosti: Projekcije si je ogledalo 16.498 obiskovalcev, kar je v povprečju največ doslej, in sicer 757 obiskovalcev na predstavo.

Merilo primernosti: Po obiskanosti in odzivu obiskovalcev ocenjujemo, da je projekt izredno priljubljen in primeren tako za domače kot tuje obiskovalce.

Merilo dostopnosti: Cena vstopnice posameznega filma je bila 4,00 EUR na osebo, za premiere in predpremiere pa 5,00 EUR. Prodaja kart je potekala na blagajnah Gradu in v Kinodvoru ter tudi na spletnih mestih (www.ljubljanskigrad.si in www.mojekarte.si) in v Petrolovih in Kompasovih poslovalnicah po Sloveniji. Tudi tokrat sta se projektu s svojo ponudbo pridružila (grajska) gostinska lokala – Gostilna Na Gradu in Grajska kavarna.

g. Muzejsko-razstavni program

Stalna razstava Slovenska zgodovina

Razstava Slovenska zgodovina je edina muzejska postavitev v Sloveniji, kjer si je mogoče ogledati celotno zgodovino območja današnje Slovenije na enem mestu, zato se ji pripisuje velik pomen. Razstava s svojo sodobno multimedijско predstavitevjo slovenske zgodovine privablja domače in tuje obiskovalce vse dni v letu. Vsebina razstave je obiskovalcem na voljo v šestih jezikih: slovenskem, angleškem, nemškem, italijanskem, francoskem in ruskem. Stalno razstavo je mogoče obiskati s kombinirano vstopnico, ki poleg razstave omogoča tudi ogled Virtualnega gradu in vstop na Razgledni stolp.

Virtualni grad in Razgledni stolp ter vodeni ogledi po Ljubljanskem gradu

Projekcija Virtualni grad predstavlja zgodovinski oris Ljubljanskega gradu, od prazgodovine pa vse do danes, in je poleg slovenskega jezika na voljo v sedmih tujih jezikih. Med obiskovalci je prevladoval obisk slovenskih gostov, sledijo jim gostje iz Italije in Velike Britanije. Prednost projekcije je v tem, da je kratka, strnjena in posledično bolj gledljiva. Poleg tega več jezikovnih različic navdušuje in privablja tudi zahtevnejše goste.

Poleg klasičnih in šolskih vodenih ogledov so rojstnodnevna vodstva in delavnice vse bolj priljubljeni, zato je število napovedanih oseb v primerjavi z letom 2012 večje. V poletnih

mesecih so se izvajala tudi redna poletna vodstva, zato je bilo obiskovalcev več. V letu 2013 je bilo na vodenih ogledih in spremljajočih vsebinah skupno 9355 obiskovalcev. Stalno razstavo Slovenska zgodovina, Virtualni grad in Razgledni stolp je mogoče obiskati s kombinirano vstopnico. Prodanih je bilo 138.220 vstopnic.

Stalna razstava Kaznilnica

Februarja (7. 2. 2013) se je na Ljubljanskem gradu odprla nova stalna razstava Kaznilnica, ki je bila izvedena v sodelovanju z Muzejem in galerijami mesta Ljubljana.

Stalna razstava Kaznilnica na Ljubljanskem gradu sledi konceptu celovite predstavitve zgodovine Gradu kot neločljivega člena urbanega razvoja Ljubljane, ki je v stoletjih spreminjal svojo podobo in namembnost. Razstava je na ogled v prenovljenih prostorih kaznilniških samic pod dvorano Palacij. Postavitev temelji na združitvi predstavljene stavbne dediščine samic, ki so bile zgrajene v drugem kaznilniškem obdobju (1868–1895), in vsebinah, ki pojasnjujejo vlogo celotnega gradu v 19. in v začetku 20. stoletja. Prostor ži sami po sebi učinkujejo utesnjeno, z razstavljenim izvirnim stavbnim pohištvom v prvi samici (vrata in rešetke) pa nakazujejo obseg kaznilnice tudi v drugih grajskih prostorih. Druga in tretja samica sta namenjeni kronološki predstavitvi kaznilniških obdobj z arhivskim gradivom in izvirnimi predmeti ene od delavnic, v kateri so kaznjenci izdelovali koščene gumbi. Predmeti so bili odkriti pri arheoloških raziskavah na Gradu. V četrti samici so kaznjenci prikazani z navidezno resničnostjo (hologramom), ki jo spremlja generalni zvok. Pogled k zaporniku v samico skozi manjšo odprtino na vratih in imena zapornikov obiskovalcu približajo resnične ljudi in njihove zgodbe.

Razstava obsega tri sklope:

- **Ambientalni sklop:** stavbna dediščina in inštalacija stavbnega pohištva v prostoru 1 nakazuje vlogo Gradu v kaznilniških obdobjih. Ozek vhod v hodnik ter pogled v temačne in vlažne samice obiskovalcu pojasnita namembnost prostorov. Spominska tabla grofa Batthyanya Lajosa in grafična inštalacija imen zapornikov v hodniku pa obiskovalcu približata resnične ljudi.
- **Informacijski sklop:** prvi in drugi prostor sta namenjena kronološki predstavitvi kaznilniških obdobj. V drugem prostoru sta predstavljeni prvo in drugo kaznilniško obdobje s poudarkom na delavnicah in preureditvi Gradu (načrti, vitrina s predmeti), v tretjem prostoru pa italijanski vojni ujetniki iz prve svetovne vojne s fotografijami iz Nagličeve zbirke ter dodatnimi vsebinami na ekranu na dotik.
- **Doživljajski sklop:** v zadnjem (četrti) prostoru je z navidezno resničnostjo predstavljen zapornik, ki pripoveduje svojo zgodbo. Predstavitev je izvedena s hologramom. Vizualno podobo spremlja generalni zvok z govorjenim besedilom, ki se širi v prostor in ga lahko posluša več obiskovalcev hkrati, pogled k »jetniku« v samico pa je mogoč skozi manjši odprtini na izvirnih vratih.

Razstava Kaznilnica je umeščena kot stalna razstavna postavitev in vsebina Ljubljanskega gradu, ki jo obiskovalci lahko obišejo vse dni v letu.

Ostali projekti:

Geološka pot

Do »odkritja« geološke dediščine na Ljubljanskem gradu je prišlo v letih 2005/2005 ob gradnji tirne vzpenjače. Strokovnjaki Geološkega zavoda Slovenije (dr. Tea Kolar Jurkovšek, dr. Bogdan Jurkovšek s sodelavci) so bili povabljeni k temeljiti raziskavi tal, pri čemer so bili najdeni fosilni ostanki rastlin, za katere se je izkazalo, da sodijo v karbonsko obdobje Zemljine geološke zgodovine (310 milijonov let). Prav zaradi njene pestrosti je odkritje izjemno zanimivo tako za strokovno kot širšo javnost. Nadgradnja obstoječe vsebine, če bodo v ta namen zagotovljena finančna sredstva, se bo izvajala v letu 2014.

Zgodbe ljubljanskih gradov

(Ljubljanski grad, Cekinov grad, Tivolski grad, Fužinski grad)

Na Ta veseli dan kulture, 3. decembra, se je začel projekt Zgodbe ljubljanskih gradov, ki je nastal na pobudo štirih ustanov (Javni zavod Ljubljanski grad, Mednarodni grafični likovni center, Muzej za arhitekturo in oblikovanje in Muzej novejšje zgodovine Slovenije) ter v skladu s strategijo razvoja kulture v Mestni občini Ljubljana, v kateri je posebno mesto namenjeno medinstitucionalnemu sodelovanju. V sklopu projekta je obiskovalcem na voljo skupna kombinirana vstopnica, s katero je mogoč obisk vseh štirih sodelujočih ustanov. Sodelovanje v projektu povezuje omenjene ustanove v celoto, vendar vsaka od njih ostaja samostojna in ohranja svojo edinstveno zgodbo.

Tipna maketa za slepe in slabovidne, (oktober 2013) Grajsko dvorišče

Pobudo za izdelavo tipne makete za slepe in slabovidne v Ljubljani je dal Oddelek za zdravje in socialno varstvo. Na Oddelku za kulturo so se odločili, da bi bil za tovrstno maketo najprimernejši Ljubljanski grad, ki ga v Ljubljani obišče največ obiskovalcev. Izvedbo tipne makete za slepe in slabovidne, ki je hkrati maketa celotnega Ljubljanskega gradu, je prevzel Ljubljanski grad, ki je sodeloval z arhitekturnim birojem Ambient, d. o. o., in podjetjema RPS in Livartis. Tipna maketa je ulitek v bron, poleg legende v latinici, ki je namenjena najširšemu občinstvu, vsebuje še legendo v Braillovi pisavi. Z maketo postaja Ljubljanski grad senzorno dostopnejši in razumljivejši slepim in slabovidnim obiskovalcem (povzeto iz skupnega javnega sporočila sodelujočih ustanov iz Mestne občine Ljubljana). Po zakonodaji Evropske unije naj bi bile vse javne površine dostopne vsem osebam od leta 2015. V prihodnje bo na Ljubljanskem gradu na voljo tudi gradivo o osnovnih podatkih Ljubljanskega gradu v Braillovi pisavi za senzorno ovirane osebe.

Merilo uspešnosti: Poleg že tako pestrega programa je bila leta 2013 za javnost odprta nova stalna razstava Kaznilnica, ki ustrezno dopolnjuje grajsko muzejsko-razstavno ponudbo, in postavljena tipna maketa Ljubljanskega gradu za slepe in slabovidne, ki povečuje njegovo dostopnost.

Merilo učinkovitosti: Na stalni razstavi Slovenska zgodovina sta nenehno navzoča informatorja/receptorja, ki skrbita za tehnično brezhibnost razstave ter za usmerjanje in strokovno informiranje obiskovalcev. Razstava je opremljena z avdiovodenjem in naprednimi tehničnimi rešitvami (avdio, video, zasloni na dotik), kar omogoča interaktivni ogled razstave. Na recepciji Virtualnega gradu sta ves čas navzoča receptorja/informatorja, ki skrbita za ustrezno informiranje obiskovalcev in tehnično brezhibno predvajanje projekcije. Projekcija Virtualni grad je na voljo v sedmih tujih jezikih. Njen ogled je možen tudi s podnapisi, kar pomeni, da je ogled omogočen tudi senzorno oviranim osebam. Program (projekcija Virtualni grad, vodeni ogledi in nova stalna razstava Kaznilnica) je zajel široko občinstvo vseh starostnih skupin iz različnih držav in je s tega stališča zelo učinkovit. S tipno maketo za slepe in slabovidne se lahko vsi obiskovalci Gradu bolje orientirajo in si predstavljajo veličino tega objekta na kraju samem.

Merilo primernosti: glede na dejstvo, da je razstava Slovenska zgodovina edina muzejska postavitve v Sloveniji, kjer je na enem kraju predstavljena celotna zgodovina območja današnje Slovenije, in glede na njeno veliko pedagoško vrednost je primernost programa očitna. Projekcija Virtualni grad še naprej navdušuje grajske obiskovalce. Nova vsebina v obliki stalne postavitve Kaznilnica, ki zajema predstavitev dela zgodovine Ljubljanskega gradu, je vsekakor primerna in se šteje kot dodana vrednost celotne kulturne ponudbe.

Merilo dostopnosti: vstop na razstavo Slovenska zgodovina, dostop na Razgledni stolp in obisk Virtualnega gradu je mogoč z malo kombinirano vstopnico, ki znaša 6,00 EUR za odrasle in 3,00 EUR za otroke, dijake, študente, upokoјence in skupine nad 15 oseb, in z veliko kombinirano vstopnico (vključuje tudi povratno vožnjo z vzpenjačo), ki znaša 8,00 EUR za odrasle in 5,00 EUR za otroke, dijake, študente upokoјence in skupine nad 15 oseb. Glede na cene vstopnin primerljivih ustanov je vstopnina ugodna. Nova stalna razstava Kaznilnica ima prost vstop, kar povečuje njeno dostopnost. Postavitev tipne makete Ljubljanskega gradu za slepe in slabovidne na Grajsko dvorišče v oktobru dokazuje prizadevanje zavoda, sodelujočih zavodov in kulturne politike Mestne občine Ljubljana, da bi omogočili dostop do vsebine oz. kulturne dediščine, ki jo upravlja Ljubljanski grad, vsem obiskovalcem.

Oglaševanje programskih vsebin in pojavnost v medijih

a. Oglaševanje

V letu 2013 smo skladno z razpoložljivimi finančnimi sredstvi začeli sistematično oglaševati programske vsebine skladno s sprejetim media planom. Vse koncertne cikle, izobraževalne cikle, otroške programe in ples smo napovedovali s kombinacijo različnih medijev, in sicer: zunanje oglasne površine, namenjene pešcem, radijski oglasi, dnevna periodika in tedniki in mesečniki. Napovedi dogodkov so potekali tudi prek spletnih portalov ter socialnih omrežij Facebook in Twitter.

Promocija razstave Arneja Hodaliča je potekala na celotni mreži City light ter mestnih avtobusih v kombinaciji s tiskano periodiko.

Sponzorsko smo pridobili zunanja oglasna mesta za Grajske dneve. Od junija do septembra pa je potekala oglasna akcija za turizem oziroma krepitev blagovne znamke na billboardih, preoblačilnicah na plažah ob hrvaški obali ter klopih v Slovenskem primorju.

Zunanje oglasne površine imamo vse leto tudi pred Postojnsko jamo in na brniškem letališču.

b. Pojavnost v medijih

MESEC	ŠTEVILO SPLOŠNIH OBJAV	ŠTEVILO PROGRAMSKIH OBJAV	SKUPNO
JANUAR	128	54	182
FEBRUAR	149	114	263
MAREC	145	80	225
APRIL	82	87	169
MAJ	161	115	276
JUNIJ	113	150	263
JULIJ	97	175	272
AVGUST	85	208	293
SEPTEMBER	126	147	273
OKTOBER	87	122	209
NOVEMBER	130	83	213
DECEMBER	116	96	212
SKUPNO	1419	1431	2850

Medijskih objav splošne narave na temo Ljubljanskega gradu je bilo v letu 2013 **1419**, medijskih objav, vezanih na programske vsebine Ljubljanskega gradu, pa **1431**. V letu 2012 je bilo **1549** medijskih objav splošne narave in **946** objav, vezanih na programske vsebine.

4.3.1.2 Javni prevoz potnikov s tirno vzpenjačo

	REALIZACIJA	NAČRT	REALIZACIJA	Ix	Ix
	2012	2013	2013	Real 2013 Real 2012	Real 2013 Plan 2013
Št. potnikov	262.326	272.950	273.669	104,32%	100,26%
Čisti prihodek od prodaje	532.553,25	572.768,75	565.912,37	106,26%	98,80%
Dotacije (neto)	46.082,95	55.300,00	55.300,00	120,00%	100,00%
Finančni in drugi prihodki	0,00	0,00	0,00		
PRIHODKI SKUPAJ	578.636,20	628.068,75	621.212,37	107,36%	98,91%

Plače in prispevki	223.853,56	220.000,00	274.285,00	122,53%	124,68%
Stroški uprave	50.642,60	52.000,00	52.000,00	102,68%	100,00%
Obratovanje in tekoče vzd.	254.321,64	221.154,10	207.236,49	81,49%	93,71%
Investicijsko vzdrževanje	38.537,49	106.638,69	64.400,00	167,11%	60,39%
Finančni in drugi odhodki	0,00	0,00	0,00		
Amortizacija	14.934,94	35.000,00	35.000,00	234,35%	100,00%
ODHODKI SKUPAJ	582.290,23	634.792,79	632.921,49	108,70%	99,71%

Zgornja razpredelnica prikazuje poslovanje tirne vzpenjače v letu 2013 in razmerja glede na preteklo obdobje.

Prodanih je bilo za 4,32 % več vozovnic kot v letu 2012, finančno pa je bil rezultat boljši za 6,26 %. Presežek odhodkov nad prihodki je 11.709,12 EUR, kar ustreza napovedim, vendar bo v nadaljevanju treba posebno pozornost nameniti stroškom dela, ki so se povečali za 22,5 %. Delno je povečanje stroškov dela upravičeno z zmanjšanjem stroškov pri vzdrževanju zaradi povečanih lastnih aktivnosti na tem področju, delno pa je vzrok v urniku in obratovalnih pogojih, saj vse posege in vzdrževanja opravljamo zunaj časa obratovanja vzpenjače, kar se pozna pri povečanju števila opravljenih ur in posledično večjem strošku dela.

Zaradi določil koncesijske pogodbe je bilo poročilo za tirno vzpenjačo skupaj s poslovnim načrtom za leto 2014 oddano koncendentu (MOL-OGDP in hkrati tudi Oddelku za kulturo) že oktobra 2013 in v celoti kot priloga Poslovnemu poročilu zavoda za leto 2013 in Programa dela za leto 2014. Podatki se minimalno razlikujejo zaradi zajema rezultatov za nedokončano poslovno obdobje 2013.

4.3.2 Program izvajanja tržne dejavnosti

4.3.2.1 Turistična dejavnost

Da bi povečali in okrepili blagovno znamko Ljubljanski grad, je bila pripravljena oglaševalska akcija za domačo in tujo javnost. Akcija je potekala od junija do septembra 2013 in je bila namenjena domači in tuji javnosti. Poudarek akcije je bil na zunanjih oglasnih površinah, in sicer na 150 plakatnih mestih (billboard-i, 3 x 4 m) po celotni Sloveniji, na oglasnih klopih v slovenski in hrvaški Istri ter preoblačilnicah in info kabinah na plažah na severnem Jadranu.

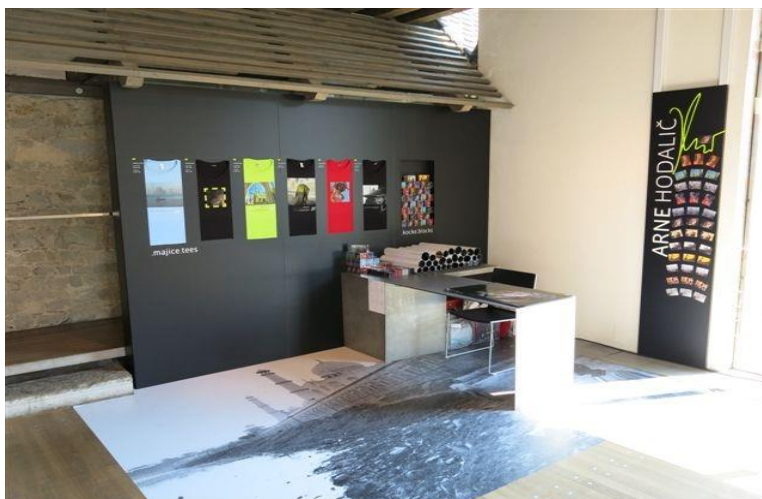

Z željo po aktivnem vključevanju v izvajanje MOL-ove akcijske politike (Akcijski načrt »Starosti prijazna Ljubljana«) in po prispevanju k izboljšanju družabnega življenja starostnikov v Ljubljani sta bili uvedena dva nova tipa kombiniranih vstopnic. Vstopnici, ki sta namenjeni starostnikom ter njihovim vnukom in njihovem kakovostnemu preživljanju skupnega časa, smo poimenovali Senior & Junior (Senior & Junior Mini in Senior & Junior Maxi).

V začetku leta je bil sklenjen dogovor o vzajemnem medsebojnem oglaševanju s turistično destinacijo Postojnsko jamo.

Pridobljene so bile nove oglasne površine, in sicer izložbene vitrine poslovalnice DM na Mestnem trgu v Ljubljani, kjer bomo predstavljali blagovno znamko Ljubljanski grad.

Za osrednjo fotografsko razstavo letošnjega leta – Arne Hodalič: Njegovih 25 let Indije & Skrivnosti reke Ljubljanice na straneh National Geographica – je bila pripravljena oglaševalska akcija na zunanjih medijih: City panojih (namenjenih pešcem), City lightih in mestnem avtobusu, za katere so bila pridobljena sponzorska sredstva, cestnih transparentih in v tiskanih sredstvih obveščanja. Ob tej priložnosti je bila pripravljena tudi manjša galerijska prodajalna s tematskimi izdelki, povezanimi z razstavo (plakati, majice, magneti in magične kocke).

Jesensko-zimske aktivnosti na področju turizma so bile usmerjene v pridobivanje novih tujih in domačih agencijskih gostov. Pripravili smo nov turistični program, poimenovan »Časovni stroj« – program vodenih ogledov v kostumih obiskovalce popelje skozi šest prelomnih obdobij, ki so zaznamovala zgodovino Ljubljanskega gradu in življenja v našem mestu. Na vsaki od »časovnih postaj« jih počaka osebnost in jim predstavi »svoje« obdobje. Sprehod se začne v rimski Emoni in nadaljuje v zgodnjem srednjem veku, ko se v spopade med pogani in kristjani »vmeša« sv. Jurij in premaga strašnega zmaja. Srednji vek pripelje na Ljubljanski grad cesarja Friderika III. Habsburškega in tudi dvorno damo. Predstavnik Napoleonovih Ilirskih provinc je vojak. 18. stoletje pomeni za Grad temna obdobja s kaznilnico in kaznjenci, 20. stoletje pa mineva v znamenju nekaterih velikih imen, med katerimi izstopa nekdanji ljubljanski župan Ivan Hribar. Kostumirani predstavniki vseh naštetih obdobij ustvarijo prav posebno razpoloženje, ki je poučno in zabavno hkrati.

Pripravili smo tudi dva adventna programa v okviru Romantičnega decembra: Vilinski gozd in Vodnjak želja, ki ju je med 3. 12. 2013 in 6. 1. 2014 obiskalo 2024 gostov.

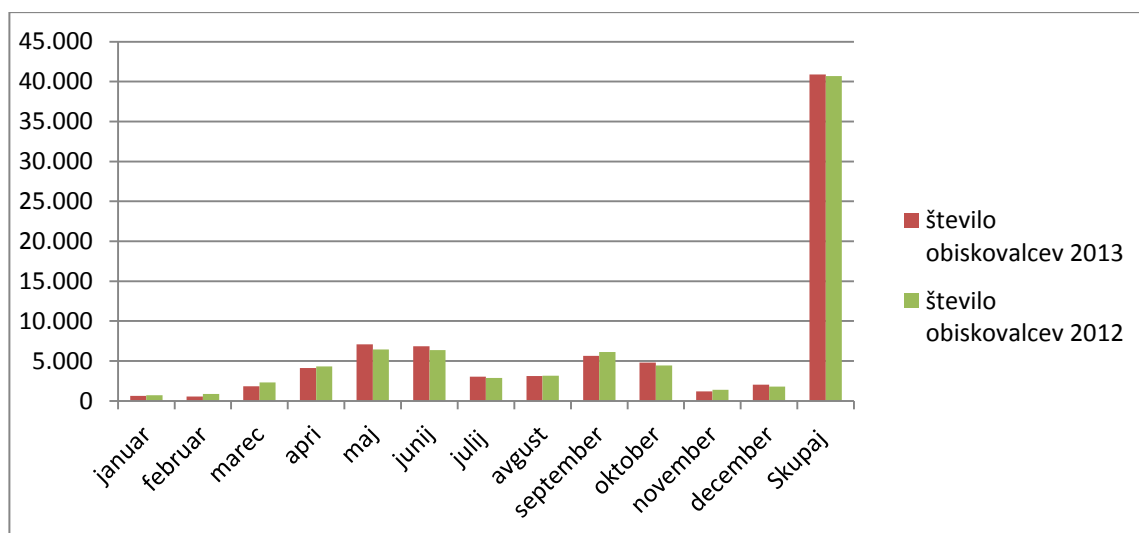
4.3.2.2. Oddajanje dvoran in drugih nepremičnin

V letu 2013 je bilo izvedenih 92 komercialnih najemov dvoran in 43 nekomercialnih (od tega je pet dogodkov Panča in Komedije pod zvezdami opisanih že v programskem delu).

Kot razstavljalci smo se udeležili edine slovenske kongresne borze Conventa na Gospodarskem razstavišču. V okviru delovanja Turizma Ljubljana smo bili s promocijskim gradivom in predstavnikom predstavljeni tudi na pomembnejših turističnih sejmi in borzah v tujini: BIT v Milanu, ITB v Berlinu, MITT v Moskvi, IMEX v Frankfurtu. Udeležili smo se delavnice v Budimpešti ter se novembra udeležili sejma WTM (World travel market) v Londonu.

Število agencijskih gostov v letu 2013 rahlo narašča, število prihodkov od agencijskih gostov v primerjavi z letom 2012 je večje za 6 %.

OBD OBJE	ŠTEVILO OBISKOVALCEV 2013	ŠTEVILO OBISKOVALCEV 2012	I _{12/13}	PRIHODEK 2013	PRIHODEK 2012	I _{12/13}
januar	621	707	88	2.039,11	2.342,84	87
februar	559	851	66	1.595,30	2.371,73	67
marec	1.825	2.317	79	6.078,20	6.478,03	94
april	4.120	4.297	96	12.763,48	12.904,40	99
maj	7.082	6.450	110	21.851,80	17.860,44	122
junij	6.848	6.365	108	22.154,98	19.603,47	113
julij	3.035	2.880	105	10.290,25	9.783,50	105
avgust	3.106	3.153	99	10.673,85	10.631,55	100
september	5.654	6.104	93	19.686,32	20.286,35	97
oktober	4.814	4.434	109	14.618,97	12.858,14	114
november	1.201	1.367	88	3.724,64	4.039,15	92
december	2.028	1.775	114	5.948,52	5.190,33	115
Skupaj	40.893	40.700	100,47	131.425,42	124.349,93	106

Izvedena je bila oglaševalska akcija na področju ponudbe poročnih obredov – s ciljem pridobiti več poročnih obredov zunaj uradnih poročnih prostorov Ljubljanskega gradu.

V primerjavi z letom 2012 beležimo 0,5-odstotno rast prodaje vstopnic, ki se nanašajo na turistične dejavnosti (kulturni dogodki niso upoštevani). Med obiskovalci smo na letni ravni zabeležili približno enak odstotek domačih in tujih obiskovalcev; med slednjimi prevladujejo obiskovalci iz Italije, Velike Britanije, Nemčije, Združenih držav Amerike in Francije.

Tudi v letu 2013 smo še naprej aktivno krepili sodelovanje z najemniki prostorov na Gradu, da bi povezovali različne dejavnosti in se skupaj predstavljali na trgu.

4.4 Nastanek morebitnih nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa

Ob izvajanju javne službe Ljubljanskega gradu ni bilo zaslediti nedopustnih in neupravičenih posledic pri izvajanju programa.

4.5 Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz preteklega leta

4.5.1 Program izvajanja javne službe

Kulturno-umetniški program

Nekateri izjemni dosežki na posameznih programskih področjih:

- glasbeni program je bil na koncertih načrtovanih ciklov – *Ta glas, Janez Dovč z gosti na Ljubljanskem gradu* in *Zvoki klasike* – bolje obiskan kot v letu prej, s čimer se krepi prepoznavnost Ljubljanskega gradu kot ponudnika tradicionalne slovenske glasbe in tudi drugih zvrsti glasbe;
- z razstavo *Franceta Slane: Slike*, umetniško postavitvijo *Kolo, simbol razvoja – Ljubljanski grad, simbol prestolnice* (spremljevalna razstava razstave *Kolo, 5200 let v Muzeju in galerijah mesta Ljubljana*), fotografsko razstavo *Arneja Hodaliča Njegovih 25 let Indije & Skrivnosti Ljubljanice na straneh National Geographica*, razstavo slik velikega formata *RES–NIC–NOST*, ki so bile medijsko in tudi drugače odmevne, je postal Ljubljanski grad prepoznavnejši po tovrstnih vsebinah;
- v sklopu uprizoritvenega programa poleg utečenih vsebin, kot sta projekta *Komedija pod zvezdami* in *Panč*, festival stand-up komedije, so se krepili preostali koprodukcijski odnosi, med drugim z dvema nevladnima organizacijama: Centrom sodobne umetnosti *Vodnikova domačija* in *Senzorium Zavodom*, s katerima so bile izvedene uprizoritve na interdisciplinarni in multimedijski ravni;
- izobraževalni program je vključeval več vsebin, ki so pritegnile pozornost obiskovalcev vseh starosti, saj so bile te namenjene tako najmlajšim kot tudi starejšim. Ustvarjalnice, delavnice in predavanja so izhajali iz grajskih vsebin, zgodovine gradu in zgodovine Ljubljane;
- nekateri tradicionalni dogodki so bili nadgrajeni in dopolnjeni, kar je privabilo večje število obiskovalcev, tako domačih kot tujih. Upoštevalo se je, da so vsebine dostopne in prepoznavne širši javnosti ter da se pri tem prepozna in ohranja tradicija;

- projekt Film pod zvezdami je zelo uspešen, zabeleženo je bilo rekordno število obiskovalcev na projekcijo. Nova pridobitev projekta je mobilna tehnična kabina. V sklopu projekta je bila izvedena tudi nagradna igra na socialnem omrežju Facebook;
- muzejsko-razstavni program se je obogatil z novo stalno razstavo »Kaznilnica« v grajskih samicah, katere vsebinski avtor so Muzej in galerije mesta Ljubljane. Uvedla se je skupna vstopnica »Zgodbe ljubljanskih gradov« in s tem projekt, v katerem sodelujejo poleg Ljubljanskega gradu še Tivolski grad, Fužinski grad in Cekinov grad (Javni zavod Ljubljanski grad, Mednarodni grafični likovni center, Muzej za arhitekturo in oblikovanje in Muzej novejših zgodovine Slovenije). Na Grajskem dvorišču se je postavila tipna maketa Ljubljanskega gradu za slepe in slabovidne na pobudo MU-MOL Oddelka za zdravje in socialno varstvo, ter MU-MOL Oddelka za kulturo.

Primerjava na posameznih programskih področjih med letoma 2012 in 2013:

Pri glasbenem programu se je izkazalo, da sta ozaveščenost o tradicionalni slovenski glasbi oz. etno glasbi in njena popularnost narasli. V letu 2013 je pri ciklu Gost z gosti na Ljubljanskem gradu potekalo sodelovanje z Janezom Dovčem. Projekt je bil medijsko odmeven in izjemno dobro obiskan. Projekt, ki raste od leta 2011, postopoma pridobiva zvesto občinstvo med domačimi obiskovalci vseh starosti. Z nadaljevanjem cikla v prihodnje je zavodu dolgoročno gledano dosegljiv cilj, da bi Grad postal ključni ponudnik tovrstne glasbene vsebine v Ljubljani. Ljubljanskemu gradu tudi ne primanjkuje predstavitev drugih glasbenih zvrsti ter njihovih ustvarjalcev in poustvarjalcev. V letu 2012 je bil prvič uveden cikel resne glasbe Zvoki klasike. V svoji drugi sezoni v letu 2013 je zabeležil večji obisk na posameznih koncertih, ki so namenjeni predvsem predstavitvi komornih zasedb in/ali solistov. Ljubljanski grad pa tako kot v letu 2012 kot tudi v letu 2013 zagotavlja prepletanje več glasbenih zvrsti v obliki ciklov na področju jazz, pop, etno, indie in drugih glasbenih zvrsti s stvaritvami avtorjev samih, z zanimivimi sodelovanji z drugimi ustvarjalci ter s priredbami uveljavljenih avtorjev. Leta 2013 je bil cikel Ta glas, na katerem so se v sodelovanju z različnimi glasbeniki predstavile Severa Gjurin, Tinkara Kovač, Nuška Drašček in Katja Šulc, razprodan. Profiliranost Gradu na glasbenem področju se je v letu 2013 v primerjavi z letom 2012 še povečala.

Lahko bi rekli, da so bili cilji, ki so bili zastavljeni na področju likovno-galerijske dejavnosti za leto 2013, v veliki meri doseženi, razen morda v nameri, ko se govori o večjem sodelovanju z institucijami iz tujine. Sicer so bili neposredno ali posredno navezani stiki z Društvom likovnih umetnikov Makedonije in Črne gore, bili sta izvedeni dve razstavi, kar pa ne more zadovoljiti vseh ambicij. Se je pa Grad kot pomembna točka na področju razstavne dejavnosti močno utrdil v zavesti domačih umetnic in umetnikov, galerij in drugih ustanov s področja likovne umetnosti.

V letu 2013 sta bili v koprodukciji z dvema nevladnima organizacijama – Centrom sodobne umetnosti Vodnikova domačija in Sensorium Zavodom – izvedena multimedijsko in interdisciplinarno umetniško delo Sonokalipsa – preživeli ter drugi del triptiha avtorice in režiserke Hanne Preuss z mednarodno zasedbo igralcev. V produkciji Sensoriuma je bila na ogled gledališko-plesna predstava Mi smo svet, Povodni mož, režiserke in avtorice koncepta Barbare Pie Jenič, ki aktivno vključuje obiskovalce predstave v tok dogajanja in predstavlja

slovensko kulturno dediščino v tujih jezikih. Tokrat v angleščini in francoščini. V predstavah je vsako od gledališč do popolnosti izrazilo svoj izvirnost in njemu lasten pristop, kar sta tako strokovna javnost kot ciljno občinstvo znala nagraditi z zelo pozitivnim odzivom. Prav zato bi si oba dogodka zaslužila več ponovitev, kot jih je bilo mogoče izvesti. S tem so se krepili koprodukcijski odnosi in izkoriščala prizorišča, ki načeloma temu niso prvenstveno namenjena ali prepoznavna za interdisciplinarno-uprizoritveno dejavnost. Tako sta se tudi nadaljevala in nadgrajevala izbor in izvedba uprizoritvenih dogodkov, da bi se popestrilo dogajanje na Gradu iz leta 2012.

Pri izvedbi izobraževalnega programa v letu 2013 razveseljuje dejstvo, da se je dogodkov v sklopu tega področja udeležilo v povprečju več obiskovalcev kot v letu 2012. Pedagoški programi, ki so bili izvedeni, so bili vsebinsko raznovrstni, razgibani in zanimivi, dokaz za to je dejstvo, da se obiskovalci redno vračajo na tovrstne dogodke. S tem sta bila dosežena cilja, da si zavod na tem področju ustvari stalno bazo obiskovalcev in da se čim več najmlajših obiskovalcev s spodbujanjem ustvarjalnosti ozavešči o vlogi Gradu v preteklosti. Posebna pozornost je bila namenjena tudi temu, da Grad postane točka druženja za mlajše obiskovalce in družine. Uresničitvi tega cilja je bilo namenjeno izvajanje Počitniških delavnic ter tudi Pravljično-ustvarjalna srečanja. Grajske Mini ustvarjalnice, ki so bile na programu v letu 2012, so v letu 2013 zaradi slabšega odziva obiskovalcev nadomestili Srednjeveški tabori, ki so zaradi drugačnega koncepta privabili na Grad več družin. K uresnitvi tega cilja je pripomogla tudi priključitev zavoda k festivalu Bobri v letu 2013. Z organizacijo tematskih predavanj, ki se vsebinsko navezujejo na teme v povezavi z Gradom in Ljubljano, je bil dosežen zastavljeni cilj povečanja prepoznavnosti Gradu in spodbujanja zanimanja širšega občinstva za teme, povezane z zgodovino Gradu in njegovim vplivnim okoljem. K temu je pripomogel tudi nabor usposobljenih in strokovno podkovanih predavateljev, ki so izbrane teme predstavili poljudno in zanimivo. Dokaz za to, da tovrstne teme zanimajo širše občinstvo, je bil razprodan oktobrski cikel predavanj »Plemiške rodbine na Slovenskem«. Tudi na tem področju si je zavod ustvaril stalno občinstvo, v povprečju pa se je tudi povečal obisk posameznih predavanj v primerjavi z letom 2012. Cilj, da Ljubljanski grad postane točka druženja starejših obiskovalcev, se je z izvajanjem priložnostnih tematskih delavnic, zaradi slabšega odziva obiskovalcev, uresničil le deloma.

Ohranjanje tradicije in običajev Slovenije, Ljubljane in Gradu je ena izmed usmeritev programa Tradicionalni dogodki zavoda. Ta se z leti vsebinsko dopolnjuje in nadgrajuje glede na potrebe in želje obiskovalcev, prizadeva pa se, da bi jih širši javnosti ponudili na čim bolj prijazen način. V letu 2013 se je nadgradila Zgodba grajske trte s še enim dogodkom (Urbanovo), Knjižnici pod krošnjami so se dodali bralna glasba v živo in bralniki. Kurentovanje se je nadgradilo še z drugimi tradicionalnimi maskami (pokači, orači, prusa ...), dogodkom se priključilo rajanje v središču mesta, opustilo pa se je pustovanje v večernih urah, v sodelovanju z gostinskim najemnikom. V primerjavi z letom 2012 so se tudi na podlagi nadgradnje v programih v letu 2013 zabeležili večji obisk dogodkov, povpraševanje po njih in potrditve o kakovostni vsebini. Na pobudo obiskovalcev so se v letu 2013 začeli plesni večeri, za katere se upa, da bodo postali tradicionalni – obiskanost na teh dogodkih je bila presenetljiva in s tem je bilo potrjeno dejstvo, da tudi ples sodi na Ljubljanski grad. Na dober odziv obiskovalcev in medijev so naleteli tudi tradicionalni Grajski dnevi, ki so bili maja 2013 organizirani tretjič zapored. Kljub temu da večina programov temelji na tradiciji in običajih, bo tudi v prihodnosti treba programe nadgrajevati, se obiskovalcem prilagajati glede na potrebe in dostopnost ter jih

na takšen način ozaveščati o pomembnosti minulih običajev/tradicije, mlajšo generacijo pa seznaniti z njimi in jim jih približati.

Filmska umetnost in projekt Film pod zvezdami je za Ljubljanski grad pomemben prispevek k programu, pri tem pa se ugotavlja, da je to zvrst kulture, ki združuje vse generacije, priljubljenost projekta in gledanost filmov pa se z leti povečujeta. V letu 2012 se je dosegla rekordna obiskanost celotnega projekta, v letu 2013 pa je bil zabeležen največji obisk na posamezno projekcijo. S temi rezultati se je cilj privabljanja večjega števila obiskovalcev na dogodke v projektu uresničil. Uspešnost projekta, poleg gledanosti, se ocenjuje tudi z vidika, da je projekt priljubljen tudi zunaj mesta Ljubljane in si filme ogleda veliko tujih obiskovalcev. Prispevek k projektu je zagotovo mobilna tehnična kabina, ki bo zagotavljala tehnično dovršenost in kakovost predvajanja filmov tudi v prihodnje. Projekt je lahko zgled dobrega medsebojnega sodelovanja med zavodi oziroma širjenja in izvajanja ideje v kulturi in v prostoru zunaj ustaljenih vzorcev.

Pri muzejsko-razstavnem programu je dvanajstminutni film Virtualni grad v letu 2013 še naprej kontinuirano privabljal goste, tako kot tudi stalna razstava Slovenska zgodovina. Postavljena je bila nova stalna razstava »Kaznilnica« v grajskih samicah, katere vsebinski avtor so Muzej in galerije mesta Ljubljane. Nova stalna postavitev je prikaz zanimivega zgodovinskega obdobja na gradu – kaznilniških časov, kar je nadgradilo ponudbo že obstoječega pestrega programa. Urejena je bila osvetlitev Plemiške ječe v Erazmovem stolpu, ki je še bolj izpostavila grbe, ki so jih priprti plemiči s črkovnimi in grafičnimi sporočili izpraskali v steno. Program vodenih ogledov je dopolnila in popestrila umestitev rojstnodnevnih vodenih ogledov in delavnic, ki so namenjeni predšolskim in osnovnošolskim otrokom. Navedena novost je povečala število obiskovalcev in napovedi za vodene ogleda. V letu 2013 se je vodenih ogledov in spremljajočih vsebin udeležilo 9355 oseb, kar je približno 27 % več kot leta 2012 (6852 oseb). Ti dosežki dokazujejo, da se dosegata cilja graditi prepoznavnost Ljubljanskega gradu za domače in tuje goste ter povečati število obiskovalcev predvsem pri vodenih ogledih in spremljevalnih vsebinah. Uvedla se je skupna vstopnica »Zgodbe ljubljanskih gradov« in s tem projekt, v katerem sodelujejo poleg Ljubljanskega gradu še Tivolski grad, Fužinski grad in Cekinov grad (Javni zavod Ljubljanski grad, Mednarodni grafični likovni center, Muzej za arhitekturo in oblikovanje in Muzej novejšje zgodovine Slovenije). Njegovo uspešnost bo mogoče oceniti leta 2014, saj je bil uveden ravno na Ta veseli dan kulture (3. 12. 2013). Na Grajskem dvorišču se je med drugim postavila tipna maketa Ljubljanskega gradu za slepe in slabovidne na pobudo MU-MOL Oddelka za zdravje in socialno varstvo ter MU-MOL Oddelka za kulturo. Uporaba tipne makete se stopnjuje, saj je opremljena z legendo tako v latinici kot v Braillovi pisavi. Primerna je za širšo skupino uporabnikov in je večnamenska. Ljubljanski grad si s postavitvijo tipne makete za slepe in slabovidne prizadeva širiti svojo dostopnost vsem svojim obiskovalcem. V primerjavi z letom 2012 se je tako muzejsko-razstavni program obogatil, kar pomeni napredek v pripravi kakovostne vsebine na tem področju in tudi njene dostopnosti.

4.5.2 Program izvajanja tržne dejavnosti

Program izvajanja tržne dejavnosti je bil v celoti izveden skladno z načrtovanimi cilji. Zagotovili sta se sistematično in redno medijsko pojavljanje in oglaševanje naših programskih

dogodkov in turističnih produktov. Izvedena je bila velika poletna akcija, ki je bila namenjena povečanju turistične ponudbe. Decembra je bil zabeležen milijonti obiskovalec v letu 2013, število prodanih vstopnic pa se je povečalo za okoli 1,5 % v primerjavi z letom 2012.

4.6 Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila z ukrepi za izboljšanje učinkovitosti in kakovosti poslovanja

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2013 zagotavljal gospodarno in učinkovito ravnanje z razpoložljivimi sredstvi. Doseženi so bili zastavljeni cilji.

Za še učinkovitejše spremljanje poslovanja smo po temeljni preučitvi realiziranih potroškov v letu 2013 uvedli nova stroškovna mesta in stroškovne nosilce.

Delež prihodkov iz sredstev javnih financ v celotnih prihodkih, ki znašajo 3.115.110,00 eur, je 80,9825 % ali 2.522.695 eur. Tu gre za sredstva iz občinskega proračuna (MOL dotacije) in sredstva prejeta iz državnega proračuna (programi javnih del). Vrednost lastnih prihodkov v celotnih prihodkih je tako 592.415 eur, kar znaša 19,0175 %.

4.7 Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora

V letu 2013 smo nadaljevali s sistemom notranjega nadzora, ki je bil vzpostavljen v začetku poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad in ki temelji na določilih Zakona o javnih financah, s ciljem, da finančno poslovanje in sistem notranjih kontrol delujeta v skladu z načeli zakonitosti, preglednosti, učinkovitosti, uspešnosti in gospodarnosti.

Zakon o javnih financah v 100. členu določa, da je predstojnik neposrednega in posrednega uporabnika odgovoren za vzpostavitev in delovanje ustreznega sistema finančnega nadzora in kontrol ter notranjega revidiranja. V okviru vodenja registra tveganj smo v letu 2013 skladno s terminskim načrtom in nosilci za odpravo tveganj preverjali realizacijo planiranih nalog. V mesecu oktobru smo izvedli posodobitve registra tveganj poslovanja. Pomembnih odstopanj ni bilo in ugotovljena ni bila nobena pomanjkljivost na tem delu notranje kontrol. V letu 2013 se je izvajalo kontinuirano, na tedenskem nivoju, spremljanje odprtih postavk in zapadlih neplačanih obveznosti in terjatev. Prav tako je bilo zastavljeno kvartalno spremljanje poslovanja posameznih organizacijskih enot v zavodu. Kvartalno spremljanje poslovanja se obravnava na Svetu zavoda.

Notranja revizija dela se je izvrševala v mesecu decembru. Predmet notranje revizije so bila naslednja področja: zaposlovanje in določanja osnovne plače novo zaposlenih v letu 2013, določanje delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela in nadurnega dela v letu 2013, pregled pravilnosti obračuna plač na nestatističnem revizijskem vzorcu 7 zaposlenih v letu 2013, izplačila povračil stroškov v zvezi z delom. Ugotovitve končnega poročila so zajemale priporočila vezana na izplačilo povračil stroškov iz dela – prevoz na delo. Drugih pomanjkljivosti notranja revizija ni ugotovila.

Izjava o notranjem nadzoru javnih financ je sestavni del poslovnega poročila o doseženih ciljih in rezultatih proračunskega uporabnika, ki je del zaključnega računa oziroma letnega poročila proračunskega uporabnika. Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v javnem zavodu Ljubljanski grad.

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	
v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD	
(sedež proračunskega uporabnika, šifra in matična številka)	
GRAJSKA PLANOTA 1, 1001 LJUBLJANA	
Šifra:	38628
Matična številka:	3887359
Podpisani se zavedam odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna. Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladuje uspešno, učinkovito in gospodarno. Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNEM ZAVODU LJUBLJANSKI GRAD	
Oceno podajam na podlagi:	
* ocene notranje revizijske službe za področja:	
– zaposlovanje in določanja osnovne plače novo zaposlenih v letu 2013, – določanje delovne uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela in nadurnega dela v letu 2013, – pregled pravilnosti obračuna plač na nestatističnem revizijskem vzorcu 7 zaposlenih v letu 2013, – izplačila povračil stroškov v zvezi z delom.	
* samoocenitev vodij organizacijskih enot za področja:	
* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:	

V / Na (naziv proračunskega uporabnika)	
JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD	
je vzpostavljen(o):	
1. primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2. upravljanje s tveganji:	
2.1. cilji so realni in merljivi, tp. da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2.2. tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	

5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi.	
6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) z lastno notranje revizijsko službo,	
b) s skupno notranje revizijsko službo,	x
c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,	
d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.	
ad b) Navedite naziv skupne notranje revizijske službe : Služba za notranjo revizijo MU MOL	
Sedež in matična številka skupne notranje revizijske službe: Slovenska cesta 44, 1000 Ljubljana	
Matična številka:	
Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se Izjava nanaša, presega 2,086 mio evrov (če da, navedeno predstojnik označi v polje): DA	
Datum zadnjega revizijskega poročila zunanjega izvajalca notranjega revidiranja je: 23.12.2013	
ad d) Notranjega revidiranja nisem zagotovil ker:	
V letu 2013 (leto, na katerega se Izjava nanaša) sem na področju notranjega nadzora izvedel naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):	
– dopolnitve notranje-organizacijskih aktov, – posodobitve Registra tveganj – upoštevanje priporočil notranje revizije;	
Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembnejša tveganja in predvidene ukrepe za njihovo obvladovanje): Ocenjujemo, da na pretežnem delu poslovanja obvladujemo tveganja.	
Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:	
Direktorica, Mateja AVBELJ VALENTAN, mag. p.p. Stane MIKLAVEC	
Datum podpisa predstojnika:	
20.2.2014	

4.8 Pojasnila na področjih, na katerih zastavljeni cilji niso bili doseženi

Program

Nekateri izmed načrtovanih dogodkov na posameznih programskih področjih niso bili izvedeni.

Glasbeni program: Grajski božično-novoletni koncert, ki je bil predviden decembra pred prazniki, ni bil izveden. Zasedba, ki je bila prvotno potrjena za ta dogodek, je svoj nastop odpovedala zaradi neskladja urnika posameznih članov zasedbe v tistem obdobju.

Likovno-galerijski program: Zaradi preobremenjenosti ali zdravstvenih težav avtorjev sta bili odpovedani razstavi V čast sliki 3, ALUO in Akademija likovne umetnosti Praga (4. 7.–1. 9. 2013) ter razstava slik in grafik Güntherja Damischa, (18. 9.–17. 11. 2013). S tem je bilo omogočeno, da je bila fotografska razstava Arneja Hodaliča na ogled v Palaciju in Stanovski dvorani namesto v Galeriji »S«.

Uprizoritveni program: Sodelovanje na baletnem večeru z *Društvom baletnih umetnikov Slovenije* (DBUS) je predstavljeno v leto 2014. Termina za dogodek ni bilo mogoče uskladiti zaradi zasedenosti nekaterih baletnikov v drugih kulturnih ustanovah, kjer so redno zaposleni/nastopajoči. Sodelovanje z »*Mestom ženk*« se je pripravilo v obliki razstave, ki pa je zaradi zadržkov sodelujočega partnerja ni bilo mogoče terminsko umestiti pred začetkom leta 2014. Zato se je sodelovanje prestavilo na januar 2014.

Izobraževalni program: Nerealizirana je bila udeležba na festivalu MUZA, saj festival v letošnjem letu ni bil organiziran. Delavnica ob dnevu žena in Kaligrafska delavnica sta bili izvedeni v sklopu Tradicionalnih dogodkov.

Film: Pri projektu Film pod zvezdami je bila ena projekcija prekinjena zaradi tehničnih težav, dve projekciji pa sta bili pa odpovedani zaradi slabega vremena. Vse te tri projekcije so bile na sporedu v Kinodvoru naslednji dan.

Tradicionalni dogodki: *Let's Polka* projekt je bil preklican zaradi uvedbe novega letnega plesnega projekta *Plesni večeri na Ljubljanskem gradu*, pri katerem se je osredotočilo na kakovostno izvedbo. Ta projekt se je izkazal za dostopnega in uspešnega.

Muzejsko-razstavni program: *Geološka pot* – nadgradnja obstoječega stalnega programa ni bila realizirana, saj v ta namen ni bilo zagotovljenih finančnih sredstev. Nadgradnja programa je načrtovana v letu 2014.

4.9 Ocena učinkov poslovanja Javnega zavoda Ljubljanski grad na druga področja

Poslanstvo Ljubljanskega gradu sta obujanje in promoviranje kulturne dediščine Slovenije, zato se s pripravo različnih kulturnih vsebin ponujata slovenska in grajska zgodba v različnih oblikah. Stalna razstava Slovenska zgodovina predstavlja temeljit pregled slovenske zgodovine,

kulture in etnologije, hkrati dviguje nacionalno zavest pri domačih obiskovalcih in prepoznavnost pri tujih obiskovalcih. Virtualni grad je dvanajstminutna projekcija, ki zajema zgodovino Ljubljanskega gradu vse od prazgodovine ter vključuje arheološka spoznanja in njegov arhitekturni razvoj. Kaznilnica na Ljubljanskem gradu prikazuje enega izmed ključnih in pomembnih zgodovinskih obdobj Ljubljanskega gradu, obdobje kaznilnic. Vse to je zajeto v strokovno pripravljenih in izvedenih grajskih vodenih ogledih v spremstvu grajskega vodnika, ki obiskovalcem predstavi pestro zgodovino in arhitekturo Ljubljanskega gradu, enega najpomembnejših kulturnih in turističnih znamenitosti Ljubljane in Slovenije.

Poleg zgoraj omenjenih stalnih muzejskih postavitev, ki so na voljo na Ljubljanskem gradu in ki bogatijo kulturno ponudbo Ljubljanskega gradu, mesta Ljubljane in države, se ponujajo tudi druge zvrsti umetnosti. Glasbeni in likovno-galerijski program omogočata vpogled in razumevanje slovenske umetniške ustvarjalnosti, hkrati pa dvigujeta znanje z osveščanjem o slovenski kulturi in tem, kaj vse premore. Ljubljanski grad obuja kulturno dediščino s tradicionalnimi dogodki, ki obiskovalcem predstavljajo nekatere izmed priljubljenih družabnih ritualov ob obeleževanju kulturnih praznikov/dni (Gregorjevo, Zgodba grajske trte itd.). V sklopu izobraževalnega programa se z delavnicami in predavanji, ki temeljijo na zgodovini Ljubljanskega gradu, želi približati čim širšemu starostnemu spektru obiskovalcev. Omogočene so tudi brezplačne vstopnine za ogled grajskih vsebin in vožnjo s tirno vzpenjačo za otroke, stare do 7 let, ter popusti za družine. V kulturno-umetniškem programu se povezuje in sodeluje z drugimi kulturnimi ustanovami v Sloveniji. Širše zastavljeno skrbi tudi za kakovostno in skrbno obveščanje svojih obiskovalcev na svoji informacijski točki – Info centru, kjer je mogoče pridobiti tudi informacije o kulturni in turistični ponudbi v Ljubljani.

Spletna stran je nadgrajena z novimi vsebinami in ponodbami, ki uporabnikom omogočajo jasnejši pregled dogajanja na Gradu in dostop do njega. Za lažji in hitrejši dostop do vsebin smo za obiskovalce spletno mesto prilagodili za mobilne telefone in tablice ter s tem pridobili novo podobo naslovnice in večjo obiskanost spletnega mesta tudi z mobilnih naprav.

Ljubljanski grad zagotavlja dostop gibalno oviranim osebam, ki pa ga žal s svojimi danostmi in zakonitostmi ne more zagotoviti v celoti. Dostop do Kazemat, Virtualnega gradu, Razglednega stolpa, Galerije »S«, Grajske kapele sv. Jurija in Zgornjega lapidarija tako ni mogoč za vse obiskovalce, preostali javni prostori pa so dostopni. Za gibalno ovirane osebe in osebe s posebnimi potrebami sta zagotovljeni brezplačna vožnja z vzpenjačo in brezplačna vstopnica za vse grajske vsebine, omogočen je dostop do grajskega dvorišča s klančinami in dvigalom ter tudi do dvoran, kjer se izvajata kulturno-umetniški program in prilagojeni ogled stalne razstave Slovenska zgodovina. Prav tako so na voljo toaletni prostori za osebe s posebnimi potrebami.

Ljubljanski grad se zavzema za čim večjo dostopnost tudi senzorno oviranim osebam, zato je stalna razstava Slovenska zgodovina opremljena tudi za slepe in slabovidne z avdio vodniki in taktili, Virtualni grad je opremljen s podnapisi v sedmih svetovnih jezikih in v slovenskem za gluhoneme osebe, stalna postavitev Kaznilnica pa se naglušnim in gluhonemim približa z informacijsko-doživljajskim sklopom razstave. Najnovejša pridobitev je tipna maketa Ljubljanskega gradu za slepe in slabovidne na Grajskem dvorišču, ki je opremljena z legendo v

Braillovi pisavi in latinici. Ljubljanski grad je tako senzorno dostopnejši in razumljivejši slepim in slabovidnim obiskovalcem. Po zakonodaji Evropske unije naj bi bile vse javne infrastrukture za kulturo dostopne vsem osebam od leta 2015. Tudi Ljubljanski grad si prizadeva, da bi zagotavljal čim boljšo dostopnost svojim obiskovalcem. Glede na danosti objekta si Grad za to prizadeva z izvajanjem, ki je inovativno in vključuje pametne rešitve.

Z delovanjem tirne vzpenjače vse dni v letu se povečuje dostopnost do Gradu in njegove okolice, s tem se olajša tudi dostop za gibalno ovirane osebe in osebe s posebnimi potrebami. Tirna vzpenjača s svojim delovanjem zaradi majhnega ogljičnega odtisa nima negativnih učinkov na okolje.

Ljubljanski grad je odprt javnosti vse dni v letu in temu primerno ponuja raznovrstno kulturno-umetniško in turistično ponudbo v vseh letnih časih. Z njo se približa vsem starostnim skupinam, tako domačim kot tudi tujim, z različnimi interesi in zahtevami svojega obiska. Tudi v prihodnje si želimo zagotavljati kakovostno ponudbo, ki bo obogatila stanje duha in znanja vsakega izmed obiskovalcev Ljubljanskega gradu.

5. OBRATOVANJE IN TEKOČE VZDRŽEVANJE

Zagotavljanje razpoložljivosti objektov in opreme na Ljubljanskem gradu pomeni največji delež stroškov tehničnega področja. Realizacija celotnih stroškov tehničnega področja v letu 2013 je bila 900.901 EUR, kar je v skladu z načrtovano porabo v finančnem načrtu 2013.

TEHNIČNO PODROČJE - Poslovno poročilo 2013

Naziv	STM 2013	Realizacija 2012	Ix <u>Real.2012</u> Načrt 2012	Načrt 2013	Ix <u>Načrt 2013</u> Real.2012	Realizacija 2013	Ix <u>Real. 2013</u> Načrt 2013
TEHNIČNO PODROČJE	3	1.004.805	1,22	900.000	0,90	900.901	1,00
Splošno	30	5.446	1,09	3.000	0,55	2.843	0,95
Tehnična podpora	31	31.848	1,03	33.000	1,04	34.468	1,04
Material za prireditve				4.000		4.930	1,23
Storitve				25.000		26.044	1,04
Najemi opreme				2.000		1.797	0,90
Ostalo + intervencije				2.000		1.697	0,85
Obratovalni stroški	32	524.437	1,15	570.000	1,09	580.894	1,02
Telefoni, IT, ...				30.000		20.132	0,67
Elektrika				125.000		162.568	1,30
Redno varovanje				90.000		78.030	0,87
Redno čiščenje, sanitarni mat.				85.000		73.953	0,87
Zunanje urejanje površin				50.000		58.831	1,18
Voda, kanalščina				18.000		19.866	1,10
Snaga, ...				10.000		22.681	2,27
Plin (Energetika)				160.000		142.867	0,89
Ostalo + intervencije				2.000		1.967	0,98
Tekoče vzdrževanje	33	177.315	1,54	202.000	1,14	173.576	0,86
Pog. vzdrževanje, licence, ...				175.000		144.756	0,83
Storitve				10.000		13.190	1,32
Drobni inventar				5.000		4.200	0,84
Vzdrževalni material				6.000		6.650	1,11
Drobni potrošni material				4.000		4.060	1,02
Ostalo + intervencije				2.000		719	0,36
Investicijsko vzdrževanje	34	52.173		60.000	1,15	39.121	0,65
Investicijsko vzdrževanje, ...				30.000		39.121	1,30
Kulturna dediščina				30.000		0	
Oprema - OS	37	0		30.000		70.000	2,33
Intervencije	39	0		2.000		0	0,00

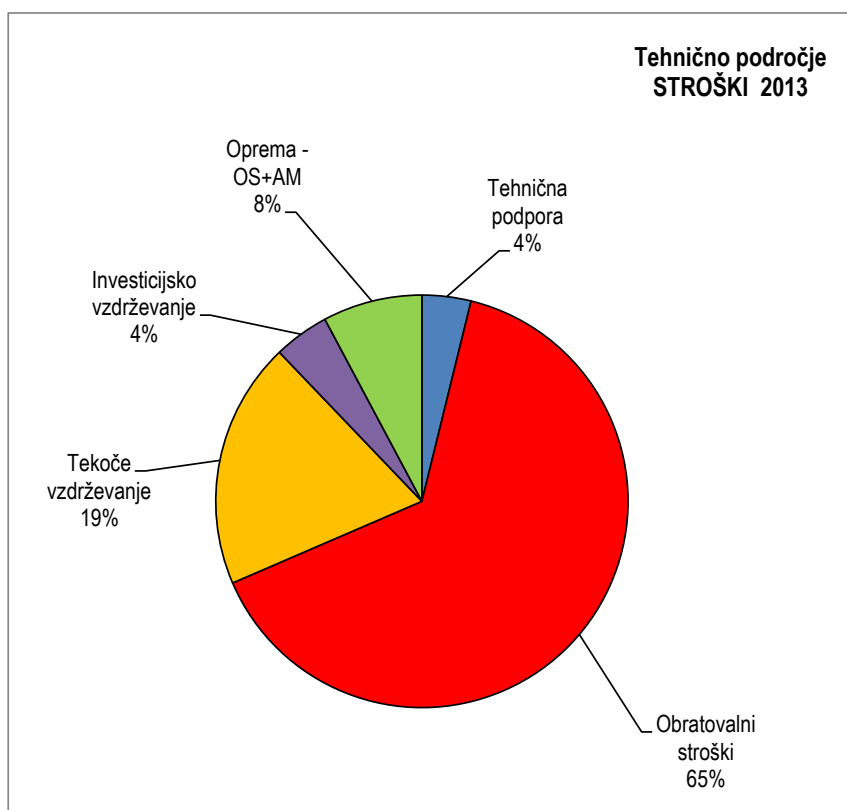
Brez upoštevanja tirne vzpenjače

Brez upoštevanja investicijskih transferov

Obratovanje in tekoče vzdrževanje pomeni več kot 84 % celotne porabe, od tega 580.894 EUR ali 65 % obratovanje in 173.576 EUR ali 19 % tekoče vzdrževanje.

V celoti nismo presegli načrtovanih sredstev, vendar sta skrb zbujačo narasla strošek električne energije (Ix 130) in strošek komunale (snaga – Ix 227). Pozitiven premik je pri strošku za ogrevanje, predvsem zaradi uporabe nove kotlovnice.

Podrobneje je struktura porabe prikazana na spodnjem grafu.

6. INVESTICIJE, INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME

6.1 Investicije

Javni zavod Ljubljanski grad v skladu s svojim poslanstvom neposredno ne izvaja investicij na objektih v upravljanju, ampak jih vodi, usklajuje in nadzira. V letu 2013 je bil način financiranja delno enak kot v preteklih letih prek MOL-SRPI, delno pa se izvaja prek investicijskih transferjev in Oddelka za kulturo, kar je bilo potrjeno v Proračunu in rebalansu proračuna MOL za leto 2013.

Sredstva za izvedbo investicij so bila zagotovljena na kontih proračuna ustanovitelja pod načrtom razvojnih programov (NRP-023, NRP-477 in NRP-478).

Glede na poprejšnje dokumente, poročila in razgovore (Poročilo županu – LJUBLJANSKI GRAD – Dokončanje obnove 2011–2014, Obnova in dokončanje – Rebalans 2012, Načrt 2013, Proračun MOL 2013) smo s poslovnim načrtom predlagali izvedbo investicij v skladu z razpredelnico na naslednji strani, ki je pomenila smiselno zaporedje nadaljevanja obnove in dokončanja Ljubljanskega gradu, zadnja kolona v razpredelnici pomeni dejansko realizacijo v letu 2013.

Projekt	Leto izvedbe	Kratek opis	Status projekta	Ocenjena vrednost z DDV	Odobreno v proračunu MOL 2013	Realizacija 2013
Obnova in dokončanje trakta A - <u>Stolp strelcev</u>	2012	Za obnovo in dokončanje trakta A v vseh štirih nivojih je bilo realizirano JN do nivoja povezav trakta A z ostalimi trakti, ki bo finančno realizirana v letu 2013	Gradbena pogodba marec 2011, obračun 2011 in 2012	Realizirano		
	2013		Zključek projekta, povezave z ostalimi trakti, primopredaja	260.000,00 €	255.550,08 €	255.550,08 €
Ječe - Trakt G	2012	Prezentacija ječ-samic v traktu G je ena od dejanskih vsebin Gradu in nekakšna "in-situ" dediščina, ki jo moramo obnoviti (1.faza dokončana 12/2011). Projekt obravnava samo gradbeno fazo, vsebine in oprema je načrtu Programa.	Izdelen PZI, gradbena pogodba, 1.začasna situacija	36.230,95 €		
	2013		Dokončanje in primopredaja	10.661,81 €	10.661,81 €	10.661,81 €
Postavitev strelovodnega omrežja	2012	Obstoječe strelovodno omrežje ne zadošča pogojem veljavnega zakona in pravilnikov, zato v nadaljevanju za noben del obnovljenih objektov ne moremo pridobiti izjave o požarni varnosti, posledično pa tudi izjave o zanesljivosti objekta, ki je osnova za tehnični pregled in uporabno dovoljenje. Poleg strelovoda se izdelajo tudi manjkajoči snegolovi in zaščita pred golobi.	Investicija v teku	31.352,52 €		
	2013		Dokončanje in primopredaja	54.447,48 €	54.447,48 €	54.447,48 €
Trakt ABCM - Ograje in tlaki	2013	Dokončanje Lapidarija nad zgornjo postajo vzpenjače z ureditvijo ograj in tlakov	V izvajanju	0,00 €	47.831,53 €	47.831,53 €

Projekt	Leto izvedbe	Kratek opis	Status projekta	Ocenjena vrednost z DDV	Odobreno v proračunu MOL 2013	Realizacija 2013
Povečanje kapacitete energetskega bloka	2013	Energetski blok zagotavlja potrebno energijo za obratovanje Ljubljanskega gradu. Trenutna preskrba z električno energijo je zadovoljiva, ogrevanje je pokrito 60%, hlajenje pa samo 40%, zato je potrebno povečanje. Smiselna je vgradnja sistema kogeneracije, ki na trenutno zakonodajo (PURES) in relativno hiter obrat investicije zagotavlja najboljše rezultate. Kandidiramo na razpisu MIP RS za energetske sanacije v skladu s 6.razvojno prioriteto EU.	Izdelana študija toplotnih emisij in okvirna ocena kogeneracijskega postrojenja, podrobni energetski pregled, gradbena fizika, pripravljena prijava na MIP, DIIP, IP, v izdelavi PGD in PZI	672.916,75 €	MIP	0,00 €
		Transfer na JZ Ljubljanski grad		522.711,36 €	300.000,00 €	300.000,00 €
		V primeru uspeha na prijavi za energetske sanacije bo financiranje neupravičenih stroškov v višini 222.711,36 €.			222.711,36 €	222.711,36 €
Obnova trakta E1 - Križno stopnišče z dostopom v Muzej lutk	2013	Ureditev križnega stopnišča omogoča dostop do nivoja 2 na območju trakta D,E in stolpa E2. Poleg tega se z dokončanjem obnove vzpostavi obhodni hodnik, ki bo ena od ključnih pridobitev Ljubljanskega gradu.	Izdelana idejna zasnova in PGD ter PZI in popisi, v letu 2013 izvedba JN in GOI	600.000,00 €	MGRT	0,00 €
		Soudeležba - transfer MOL na LG		247.058,00 €	247.058,00 €	247.058,00 €
Obnova in dokončanje trakta K - Hribarjeva dvorana	2012	Trakt K na nivoju 2 je prostor bodoče Hribarjeve dvorane. Za izvedbo programskih usmeritev je ta bodoča dvorana zaradi svojih značilnosti na Gradu edinstvena in nujno potrebna. Projekt je zaradi težav s proračunom 2012 razdeljen na dve fazi. Delno posega tudi na območja drugih traktov (garderobe, vstopna rampa,...)	Investicija v teku	79.482,10 €		
	2013			521.391,30 €	521.391,30 €	521.391,30 €
	2013			1.950.000,00 €	98.790,00 €	SRPI zadržana sredstva zaradi garancije
Dokončanje trakta S - Uvozna rampa in prostori manipulacije	2013	Dokončanje trakta S pomeni omogočanje funkcioniranja vseh programov Ljubljanskega gradu na zakonsko dovoljen način (sanitarni, varnostni in drugi predpisi). Ureditev prostora za nadzor.	Večino projekta upoštevano pri Hribarjevi dvorani	40.000,00 €	0,00 €	0,00 €
Obnova trakta M: Poročne dvorane in sanitarije v nivoju -2	2013	Prva faza je obnova sanitarij v nivoju -2: sanitarije so v celoti dotrajane, v uporabi že 28 let, izvedba je možna takoj po dokončanju lapidarija KLMT, kjer že delujejo vzporedne javne sanitarije.	Izdelani predlogi opreme, detaljna ocena stroškov v pripravi	100.000,00 €	0,00 €	260.000,00 €
	2013	Druga faza je dokončanje obnove prostorov v nivoju 2, zahtevna obnova strojnih in elektroinstalacij ter zamenjava klimatov in ureditev toplotne izolacije, popravilo strehe in celotna sprememba dvoriščne fasade.	Izdelan PZI, popisi, pridobljeno gradbeno dovoljenje za spremembo dvoriščne fasade	550.000,00 €	250.000,00 €	Dopolnilna odločba
	2014		Dokončanje in primopredaja	600.000,00 €	0,00 €	0,00 €
	2014	Tretja faza je umestitev interjera in opreme. Celoten projekt obnove se začne okt. 2013 in konča marca 2014	Nakup opreme in izdelava interjera	350.000,00 €	0,00 €	0,00 €
Obnova in dokončanje trakta D,E nivo 0 za trgovino s spominki	2013	Ureditev trakta D,E na nivoju 0 omogoča vzpostavitev prodaje grajskih spominkov in v manjšem obsegu tudi vinotočno prodajo z vstopom v bodočo vinoteko.	Izdelana idejna zasnova in PGD, potrebno naročilo PZI in izvedbe GOI del ter postopki JN	150.000,00 €	0,00 €	0,00 €
	2014			250.000,00 €	0,00 €	0,00 €
Projekt LUTKOVNA POT Skupen projekt Ljubljanskega gradu, Lutkovnega gledališča, Mestnega muzeja in ostalih akterjev	2014	Podstrešje traktov D,E (nad Stanovsko dvorano) je primerno za Muzej lutk kot stalno postavitev dosežkov slovenskega lutkarstva. Projekt mora potekati vzporedno z izdelavo stopnišča v traktu E1	Kandidiranje na finančnih perspektivah EU za obnovo kulturne dediščine (arhitektura in lutke) ter podajanje vsebin. Prikaz v tem delu projekta je samo obnova in dokončanje stavbne dediščine in izvedba ostalih GOI del, ki omogočajo delo v obnovljenih prostorih.	500.000,00 €	0,00 €	0,00 €
		Ureditev dostopa v zgornjem delu Lapidarija ABCM za prezentacijo in animacijo lutk v smeri Muzeja lutk in Malega gledališča z Marionetnim gledališčem		150.000,00 €	0,00 €	0,00 €
		Ureditev Malega gledališča za izvedbo različnih manjših prireditev, marionetnih in lutkovnih predstav ter za splošne namene predavanj, manjših simpozijev itd.		700.000,00 €	0,00 €	0,00 €

Projekt	Leto izvedbe	Kratek opis	Status projekta	Ocenjena vrednost z DDV	Odobreno v proračunu MOL 2013	Realizacija 2013
Ureditev Bastije	2014	Območje pod zunanjim delom obzidja v območju Bastije (do prezida iz francoskega obdobja oz. do območja, kjer so potrebne nadaljnje arheološke raziskave) se uredi z nasipom in tlakovanjem.	Idejna zasnova dela, ki je arheološko obdelan, je v izdelavi.	300.000,00 €	0,00 €	0,00 €
Ostalo	2013	Financiranje nedokončanih pogodb iz preteklih let - SRPI - Pred letom 2012		4.020,44 €	4.020,44 €	4.020,44 €
Projektna dokumentacija, nadzor, varstvo pri delu in ostale obveznosti iz leta 2012 - SRPI	2013	Zaradi spremenjenega načina izvedbe investicij na Ljubljanskem gradu se v leto 2013 prenašajo iz SRPI samo začetni projekti v letu 2012, novi projekti se financirajo preko Oddelka za kulturo		88.079,00 €	88.079,00 €	88.079,00 €
Skupaj predvidene in potrjene investicije ter realizacija v letu 2013:				4.498.369,39 €	2.100.541,00 €	2.011.751,00 €

6.2 Investicijsko vzdrževanje

Investicijsko vzdrževanje obsega samo tiste aktivnosti, ki podaljšujejo življenjsko dobo zaupanih objektov in opreme. Preostale dejavnosti so pokrite iz naslova investicij ali iz zagotavljanja razpoložljivosti, ki ga v obliki tekočega vzdrževanja pokrivamo iz materialnih stroškov obratovanja.

Projekt	Leto izvedbe	Kratek opis investicijskega vzdrževanja objekta	Status projekta	Ocenjena vrednost z DDV
2.faza gradbene obnove ječ - samice - trakt G	2013	V letu 2012 je LG financiral 1.gradbeno fazo, nadaljevanje pomeni izdelavo tlakov, ogrevanja, el.instalacij, oken, vrat, ometo	Ponudbe pridobljene, možen takojšen začetek	Realizirano je bilo v investicijah
Ureditev plemiške in zunanje ječe	2013	Zaradi programskih usmeritev je potrebno v sodelovanju z Mestnim muzejem obe ječi urediti in jih opremiti z video in avdio efekti	Izdelana idejna zasnova, evidenčno JN	10.000,00 €
Informacijska grafika	2013	Prvi del informacijske grafike bo dokončan 05/2012, drugi del z avdio in video displeji pa je potreben čim prej, vsaj pred glavno sezono, dokončati	Izdelana idejna zasnova, evidenčno JN	30.000,00 €
Ureditev elektroinstalacij in razsvetljave pod vstopnim mostom	2013	Razsvetljava pod mostom je v celoti dotrajana in se je ne da več uporabljati, prav tako je potrebno v celoti zamenjati elektroinstalacije in jih izvesti na ustreznejši način	Ponudbe v teku, postopki JN 05/2011, izvedba 09/2011	Ni realizirano
Delna sanacija razsvetljave na dvorišču	2013	Grajsko dvorišče je pomanjkljivo osvetljeno, poleg tega pa je delno ali v celoti dotrajana obstoječa razsvetljava. Ustrezno osvetlitev moramo zagotoviti zaradi varnosti naših obiskovalcev	Potrebno obnoviti ponudbe in postopke JN	Ni realizirano
Trakt H - Zamenjava razsvetljave v kapeli	2014	Razsvetljava v grajski kapeli je pomanjkljiva in dotrajana, saj zaradi posledice udara strele pred desetletjem ni bila nikoli obnovljena. Ker je uporaba programske pogostejše načrtovana, je nujna obnova	Potrebno obnoviti ponudbe in postopke JN	Ni realizirano
Sanacija dvorišča	2014	Na grajskem dvorišču je potrebno zamenjati poškodovane obloge in kamnite meteorne rešetke, ki v poškodovanem stanju ogrožajo varnost obiskovalcev	Potrebno obnoviti ponudbe in postopke JN	Ni realizirano

V letu 2013 SKUPAJ: 40.000,00 €

V finančnem načrtu za leto 2013 je bilo za investicijsko vzdrževanje predvidenih 60.000 EUR. Ker iz naslova Pogodbe o financiranju zavoda za to področje nismo prejeli sredstev, smo realizirali samo dva projekta iz lastnih sredstev v višini 40.000,00. Večino nujnih investicijsko-vzdrževalnih del tako predstavljamo na poznejši čas.

6.3 Nakup opreme

Javni zavod Ljubljanski grad je razmeroma mlad zavod in kot tak še nima vse opreme za izvedbo želenih projektov, poleg tega pa se je zaradi prostorskih danosti moral odločiti za namestitve dveh služb na ločeni lokaciji, kar je prav tako pomenilo vlaganja v nujno potrebno opremo.

V nadaljevanju je zaradi tega potreba po vlaganjih v opremo razdeljena na dva osnovna sklopa:

1. oprema za delovanje Zavoda kot institucije,
2. oprema za delovanje kot vsebinska podpora programom.

Glede na spoznanja iz preteklega leta JZ Ljubljanski grad ne more v celoti zagotavljati nabave opreme, saj je imel glede na omejene možnosti v finančnem načrtu za leto 2013 namenjenih samo 30.000,00 EUR. Kljub temu je zaradi nujnih potreb zavod izjemoma v opremo vložil 68.605,05 EUR ob upoštevanju, da je bila celotna vrednost namenjena iz lastnih virov

OPREMA ZA DELOVANJE ZAVODA

V spodnji razpredelnici je naveden minimum opreme, ki je potreben za delovanja Zavoda. Ta je sestavljena predvsem iz HW (pohištvo, PC s svojo periferijo, telefoni) in SW (računalniški programi, sistemi načrtovanja, spremljanja, evidentiranja). Realizacija v letu 2013 je bila 3.508,00 EUR.

	Oprema, ki je nujna za delovanje Javnega zavoda	EM	Količina	Ocenjena vrednost (brez DDV)	Vrednost skupaj (z DDV)	Realizacija 2013
1	Pohištvo (mize, stoli, omare,...)	kpl	3	4.000,00 €	4.800,00 €	330,00 €
5	Programska oprema (Avtocad,...)	kpl	1	7.000,00 €	8.400,00 €	0,00 €
7	PC, tiskalniki, sceneriji,... (A4, A3)	kpl	5	10.000,00 €	12.000,00 €	3.250,00 €
SKUPAJ:				21.000,00 €	25.200,00 €	3.580,00 €

OPREMA ZA VSEBINSKO PODPORO PROGRAMOM

Obstoječa oprema le deloma pokriva sodobne trende za izvedbo programov na Ljubljanskem gradu.

Če hočemo opravljati svoje poslanstvo in glede na programske opredelitve, bi v letu 2013 potrebovali opremo glede na prikazano ocenjeno vrednost. Vrednost te opreme ni bila predvidena v finančnem načrtu ustanovitelja, ker se je glede na dosedanje zmožnosti proračuna MOL financirala projektno, zato smo jo v skladu z možnostmi pokrivali v višini 68.025,05 EUR iz lastnih sredstev.

	Skupaj avdio, video, lučna in scenska oprema	Ocenjena vrednost (brez DDV)	Vrednost skupaj (z DDV)	Realizacija 2013
	Avdio oprema	51.765,20 €	62.118,24 €	23.574,05 €
	Video oprema	11.977,00 €	14.372,40 €	0,00 €
	Lučna oprema	46.971,00 €	56.365,20 €	17.939,08 €
	Scenska oprema	35.120,00 €	42.144,00 €	23.511,92 €
	SKUPAJ:	145.833,20 €	174.999,84 €	65.025,05 €

Realizacija opreme v letu 2013 je prikazana v nadaljevanju.

	AVDIO OPREMA	EM	Količina	Ocenjena vrednost (brez DDV)	Vrednost skupaj (brez DDV)	Realizacija 2013
1	Računalnik za snemanje zvoka -MAC book Pro 15"	kos	1	1.800,00 €	1.800,00 €	0,00 €
2	Zvočnik Meyer Sound UPJunior + nosilci	kos	4	3.380,00 €	13.520,00 €	10.238,40 €
3	Prenosna zvočniška stojala, dvizni m. + "Ring Lock" ,K/M	kos	2	266,10 €	532,20 €	0,00 €
4	Analogna mešalna miza za ton - VENICE F32	kos	1	16.400,00 €	16.400,00 €	3.223,12 €
5	Multicore kabel 24 CH ... 50 m	kos	1	1.104,00 €	1.104,00 €	1.492,00 €
6	Komplet brezžičnih mikrofонов SHURE UR-4D	kpl	1	16.713,00 €	16.713,00 €	6.097,10 €
7	Mikrofonski kabel in konektorji	kpl	1	1.168,00 €	1.168,00 €	2.523,43 €
8	Mikrofonsko stojalo	kos	4	132,00 €	528,00 €	0,00 €
	SKUPAJ:			51.765,20 €	51.765,20 €	23.574,05 €

	VIDEO OPREMA	EM	Količina	Ocenjena vrednost (brez DDV)	Vrednost skupaj (brez DDV)	Realizacija 2013
10	Projektor HITACHI CP-A100	kos	1	2.998,00 €	2.998,00 €	0,00 €
11	Projekcijsko platno -PROJECTA FAST-FOLD-228X305	kos	1	1.259,00 €	1.259,00 €	0,00 €
12	LED LCD Monitor 60"	kos	4	1.350,00 €	5.400,00 €	0,00 €
13	MAC book Pro 15"	kos	1	1.800,00 €	1.800,00 €	0,00 €
14	Povezovalni kabli - komplet	kos	1	520,00 €	520,00 €	0,00 €
	SKUPAJ:			11.977,00 €	11.977,00 €	0,00 €

	LUČNA OPREMA	EM	Količina	Ocenjena vrednost (brez DDV)	Vrednost skupaj (brez DDV)	Realizacija 2013
15	Moving head reflektor ROBE ROBIN 600E Spot	kos	6	5.600,00 €	33.600,00 €	0,00 €
16	PAR 64 reflektor Spotlight	kos	8	88,00 €	704,00 €	0,00 €
17	Profilni reflektor Spotlight Evolution 12 H ZW	kos	6	1.035,00 €	6.210,00 €	0,00 €
18	Dodatna oprema za Evolution 12 H ZW	kpl	6	232,00 €	1.392,00 €	0,00 €
19	TOP reflektor Spotlight Vedette 12 MMT	kos	1	2.485,00 €	2.485,00 €	0,00 €
20	Analogno krmiljen dimer -Pegasus RiggDim 2 - 1ch	kos	4	320,00 €	1.280,00 €	1.440,00 €
21	Povezovalni kabli - komplet	kpl	1	1.300,00 €	1.300,00 €	0,00 €
	Mešalna miza AVOLITES Tiger Touch					6.560,00 €
	Naprava JEM K1					1.347,08 €
	Lumen Radio DMX/RDM sistem					998,00 €
	Naprava za težko meglo JEM Glaciator					7.594,00 €
				SKUPAJ:	46.971,00 €	17.939,08 €

	SCENSKA OPREMA	EM	Količina	Ocenjena vrednost (brez DDV)	Vrednost skupaj (brez DDV)	Realizacija 2013
22	Konferenčne mize	kos	10	125,00 €	1.250,00 €	1.250,00 €
23	Voziček za konf. mize	kos	1	270,00 €	270,00 €	270,00 €
24	Podstavki za banketne mize	kos	6	420,00 €	2.520,00 €	0,00 €
25	Mehanska zaščita prehodov kablov	kos	10	180,00 €	1.800,00 €	0,00 €
26	Notni pulti	kos	10	48,00 €	480,00 €	1.674,00 €
27	Stoli za dvorane	kos	400	72,00 €	28.800,00 €	19.800,00 €
	Koncertni stoli	kos	12			517,92 €
				SKUPAJ:	35.120,00 €	23.511,92 €

7. ANALIZA KADROVANJA

Zaposleni na dan 31.12.2013	I.–IV. tarif. sk.	V. tarif. sk.	VI. tarif. sk.	VII. tarif. sk.	VIII. tarif. sk.	IX. tarif. sk.	Skupaj
Št. zaposlenih, ki jih financira MOL	1	4	3	8	-	-	16
Lastni viri	-	9	1	7	-	-	17
Skupaj zaposleni na dan 31.12.2013	1	13	4	15	-	-	33
Programi javnih del (ZRSZ 65 % + 35% lastni viri)	3	3	-	-			6

Na podlagi Zakona za uravnoteženje javnih financ (Ur. l. RS, števil 40/12, 96/12, 104/12, 105/12 in 24/13), ki je omejil zaposlovanje v javnem sektorju, in na njegovi podlagi sprejetega Programa kadrov za leto 2013 je število zaposlenih v obravnavanem obdobju ostalo na ravni iz preteklega leta, to je 33 zaposlenih. Od tega je 16 delovnih mest, ki jih financira ustanovitelj, in 17 delovnih mest, ki jih zavod financira iz lastnih virov. Tri zaposlene so bile v letu 2013 odsotne zaradi starševstva in iz tega naslova sta bili realizirani dve nadomestni zaposlitvi.

7.1 Napredovanja

Skladno z Zakonom za uravnoteženje javnih financ javni uslužbenci, ki so izpolnjevali pogoje za napredovanje, v letu 2013 niso napredovali v višji plačni razred.

7.2 Strokovna izobraževanja in usposabljanja zaposlenih ter varstvo pri delu

Letni program strokovnih izobraževanj in izpopolnjevanj v letu 2013 je bil narejen na podlagi analize in primerjave med ugotovljenimi potrebami, predlogi zaposlenih po izobraževanju in določitvi potrebnih znanj za posamezna delovna mesta, upoštevajoč izobrazbo, kompetence in znanje posameznikov. Skladno s programom izobraževanj za leto 2013 so bili v izobraževanja in usposabljanja vključeni vsi zaposleni in zajeta vsa področja, ki smo jih s programom določili kot ključna. Dodatno je bilo organizirano usposabljanje zaposlenih za gašenje požarov in vajo evakuacije z različnih lokacij Gradu ter tečaj oživljanja z avtomatskim zunanjim defibrilatorjem (AED).

Na podlagi Izjave o varnosti z oceno tveganj so bili sprejeti ukrepi za odpravo presežnih tveganj, zaposleni pa so se izobraževali za varno delo. Zaposleni, katerim je potekla veljavnost

preizkusa znanja, so bili napoteni na usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom.

Dogodek	Število izobraževanj	Število udeležencev
IT-usposabljanje (spletno komuniciranje)	1	5
Izobraževalne delavnice	2	18
Seminarji in tečaji	16	9
Strokovne konference in simpoziji	2	3
Sejmi turizma, kulture ter tehnične opreme in naprav	5	13
Posebna in specializirana usposabljanja	6	33
Usposabljanja za gradnjo tima in motivacijska usposabljanja	3	30

7.3 Promocija zdravja na delovnem mestu

V sklopu promocije zdravja na delovnem mestu so bili zaposleni pozvani k zdravemu in aktivnemu načinu življenja. Zaposlene se je skušalo motivirati z uporabo službenih koles za prevoz na poslovne sestanke po Ljubljani, v sklopu izobraževalnega programa je zavod obeležil svetovni dan športa in zaposleni so bili pozvani, da se ga udeležijo in prehodijo pot iz Ljubljane na Grad, zavod pa je podprl tudi udeležbo zaposlenih na 18. Ljubljanskem maratonu. Organizirano je bilo tudi cepljenje zaposlenih proti klopnemu meningoencefalitisu.

7.4 Sodelovanje pri ukrepih aktivne politike zaposlovanja

V letu 2013 se je zavod, da bi sodeloval pri ukrepih za spodbujanje delovne in socialne vključenosti ranljivih skupin brezposelnih oseb, vključil v izvajanje programov javnih del in iz tega naslova se je za določen čas zaposlilo šest oseb:

- dva delavca v programu Pomoč pri organiziranju in izvajanju kulturnih dejavnosti in prireditiv,
- dva delavca v programu Pomoč v muzejih, galerijah in arhivih in
- dva delavca v programu Varstvo in ohranitev kulturne dediščine in aktualne-novejše-sodobne kulturno-umetniške produkcije.

Programi javnih del so se zaključili 31. 12. 2013, Zavod RS za zaposlovanje jih je sofinanciral v višini 65 %.

8. OBRAZLOŽITVE REALIZACIJE PRIHODKOV IN ODHODKOV IZ ODLOKA O PRORAČUNU MOL ZA LETO 2013

8.1 Obrazložitev prihodkov, ki so bili realizirani v letu 2013

Javni zavod Ljubljanski grad je v letu 2013 realiziral za **3.115.110 eur prihodkov**, kar je za 4,32% več kot planirano. Celotni prihodki so sestavljeni iz prihodkov za izvajanje javne službe in prihodkov od prodaje blaga in storitev na trgu. Prihodki za izvajanje javne službe znašajo 2.522.695 eur in predstavljajo 80,98% celotnih prihodkov. Prihodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 592.415 eur in predstavljajo 19,02% celotnih prihodkov.

Prihodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- prihodkov in sredstev javnih financ: 975.656 eur (38,68%)
- drugih prihodkov za izvajanje dejavnosti javne službe: 1.547.038 eur (61,32%)

V poslovnem letu 2013 je bilo v okviru osnovnega financiranja in dodatnih odločb o financiranju s strani Mestne občine Ljubljana dodeljenih in prejetih sredstev v znesku 930.960 eur, kar je za 61.339 eur oziroma 7,05% več kot v planu za leto 2013. Sredstva so zajemala financiranje stroškov dela za 16 zaposlenih v zavodu v višini 339.600 eur (89,04% pokritje stroškov), del materialnih stroškov delovanja zavoda v višini 390.000 eur (34,97%), del programskih stroškov v višini 135.000 eur (20,64%) in del stroškov investicijskega vzdrževanja tirne vzpenjače v višini 66.300 eur.

Prihodki iz sredstev iz državnega proračuna so znašali 44.696 eur. Od tega prejeta sredstva strani Zavoda za zaposlovanje za javna dela v višini 43.696 eur, ter sredstva za financiranje projekta »Dovč« v višini 1.000 eur s strani Ministrstva za kulturo.

Drugi prihodki za izvajanje dejavnosti v znesku 1.547.038 eur so za 5,34% nižji od načrtovanih. Večji del teh prihodkov v znesku 1.388.911 eur predstavljajo vstopnine za Virtualni grad, Razgledni stolp, stalno razstavo Slovenske zgodovine, vožnjo s tirno vzpenjačo, prireditve, delavnice, film in ostali kulturno izobraževalni program. Med druge prihodke za izvajanje dejavnosti se uvrščajo tudi prejeta sredstva iz naslova donacij v višini 132.000 s strani podjetij: JP VO-KA d.o.o. (100.000 eur – za izvajanje stalnih postavitev), Lek farmacevtska družba d.d. (2.550 eur – za nakup in postavitev defibrilatorja), JP LPT d.o.o. (25.000 eur – za poslovanje službe za tirno vzpenjačo, začasno ureditev Stolbe in za opremo) in TE-TOL d.o.o. (5.000 eur – za razstavo KOLO, 5200 let), zavarovalne odškodnine v znesku 24.192 eur in prihodki prejetih obresti v višini 1.385 eur.

Poleg prihodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi **prihodke od prodaje blaga in storitev na trgu**. V letu 2013 se je iz naslova tržne dejavnosti ustvarilo 592.415 eur prihodkov, kar je za 168.779 eur več oziroma 39,84%. Ti prihodki zajemajo prihodke od komercialnih

najemov dvoran in uporabo opreme, mesečnih najemnin stalnih najemnikov¹, prefakturiranih prihodkov², prodajo artiklov, drugih prihodkov³ in prejetih sredstev sponzorjev. Slednjih je bilo v letu 2013 v višini 177.821 eur s strani različnih sponzorjev: JP Energetika d.o.o. (150.000 eur – sponzoriranje izvajanja programa stalne razstave Slovenska zgodovina in Virtualni grad), Avtohiša Malgaj d.o.o. (4.110 eur – najemnina za sponzorsko vozilo), Gardenia Ars Florae (7.000 eur – cvetje in dekoracija na sedmih plesnih dogodkih), RA d.o.o. (869 eur – unikatna umetniška dela za nastopajoče na plesnih večerih), BID d.o.o. (7.000 eur – pijača dobrodošlica in pogostitev na plesnih večerih), SPAR d.o.o. (3.000 eur – sponzoriranje fotografske razstave »Arne Hodalič«, BTC d.d. (5.000 eur – sponzoriranje cikla koncertov priredb ljudske glasbe »Janez Dovč z gosti«).

8.2 Pojasnilo večjih odstopanj med planiranimi in realiziranimi prihodki v letu 2013

Leto 2013 je bilo za poslovanje javnega zavoda Ljubljanski grad uspešno, saj so bili zastavljeni cilji v veliki meri uresničeni, ponekod tudi preseženi. Večjih odstopanj med planiranimi in doseženimi prihodki ni zaslediti, kljub temu pa je potrebno izpostaviti, da so le-ti presegli plan za 4,32%, kar je v času gospodarske krize pomemben dosežek. Prav tako je pomemben podatek, da je delež tržnih prihodkov v letu 2013 predstavljal kar 19,02% vseh ustvarjenih prihodkov in tako presegel plan za leto 2013 (plan 2013 14,19%, realizacija 2012 13%). Med prihodki za izvajanje javne službe so povečanja prihodkov v letu 2013 glede na plan nastala pri prejetih sredstvih iz občinskega proračuna v višini 66.300 eur za financiranje investicijskega vzdrževanja tirne vzpenjače, ter pri drugih prihodki za izvajanje dejavnosti javne službe pri postavki pobranih vstopnin za program v višini 18.395 eur oziroma 15,99%. To gre pripisati bogatemu programu in velikemu številu obiskovalcev Ljubljanskega gradu v letu 2013.

8.3 Obrazložitev odhodkov, ki so bili realizirani v letu 2013

Celotni odhodki so v letu 2013 znašali 3.104.702 eur, kar je za 122.154 eur ali 4,10% več kot planirano. Celotni odhodki so sestavljeni iz odhodkov za izvajanje javne službe in odhodkov od

¹ Mesečni najemniki so: Grajska ploščad d.o.o. (Gostilna na gradu – najemnina: 283,73 eur), BID d.o.o. (Strelec – najemnina: 2.508,00 eur, Kavarna – najemnina: 1.302,43 eur, Skalna dvorana – najemnina: 177,85 eur, letni vrt – najemnina: 271,25 eur), Zavod Mini teater (najemnina: 95,98 eur) Center rokodelstva (Trgovina Rustika – najemnina: 326,32), RS Ministrstvo za javno upravo (poročne dvorane najemnina: 1.260,39 eur).

² Med prefakturirane prihodke sodijo prefakturirani stroški pri najemu dvoran, prireditvah ter porokah. Med te sodijo: stroški varovanja, čiščenja, hostes ter prefakturirani obratovalni stroški (elektrika, voda, ogrevanje in smeti).

³ Med druge prihodke so uvrščeni prihodki za provizijo od prodaje spominskih kovancev in vstopnic, najemnine za bazno postajo, prihodki panoramskega daljnogleda, prihodki ostalih storitev (dežurstvo in pomoč tehnične službe na prireditvah in oglaševanje) ter drugi prihodki (izvršbe, opomini, vračila, ipd.)

prodaje blaga in storitev na trgu. Odhodki za izvajanje javne službe znašajo 2.514.188 eur in predstavljajo 80,98% celotnih odhodkov. Odhodki iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu znašajo 590.514 eur in predstavljajo 19,02% celotnih odhodkov.

Odhodki za izvajanje javne službe so sestavljeni iz:

- plač in prispevkov delodajalca in drugih izdatkov zaposlenim: 744.858 eur (29,63%)
- izdatkov za blago in storitve za izvajanje javne službe: 1.769.330 eur (70,37%)

V poslovnem letu 2013 je strošek dela 16 zaposlenih, ki jih po pogodbi financira ustanoviteljica Mestna občina Ljubljana, znašal 381.416 eur, kar je za 5,56% več kot je bilo planirano in za 41.816 eur več kot je bilo prejetih sredstev. Stroški, zaposlenih, ki so financirani iz drugih virov so v letu 2013 znašali 363.442 eur in niso presegali načrtovanih.

Izdatki za blago in storitve za izvajanje javne službe so v letu 2013 znašali 1.769.330 in predstavljajo znotraj odhodkov največji del. Sem spadajo splošni stroški delovanja, ki znašajo 1.115.348 eur, kar je za 8,7% manj kot planirano. Med splošne stroške delovanja spadajo stroški energije, vode, komunalnih storitev in komunikacij⁴, pisarniški in splošni material in storitve⁵, posebni material in storitve⁶, tekoče in investicijsko vzdrževanje⁷, najemnine⁸, prevozni stroški in storitve⁹ ter drugi operativni odhodki¹⁰.

Programski materialni stroški so v letu 2013 znašali 653.982 eur in so presgali načrtovane stroške za 5,73%. Največji del stroškov predstavljajo stroški študentskega dela v višini 147.606 eur, stroški oglaševanja in tiska 147.112 eur, stroški provizije od prodanih vstopnic 79.593 eur, stroški avtorskih honorarjev 30.753 eur in stroški dodatnega čiščenja 27.069 eur.

Poleg odhodkov za izvajanje javne službe zavod ustvarja tudi **odhodke iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu**. V letu 2013 je iz tega naslova nastalo 590.514 eur odhodkov, kar pomeni povečanje od načrtovanih za 175.867 eur. To je predvsem posledica ključa razdelitve stroškov glede na delež prihodkov iz naslova prodaje blaga in storitev na trgu glede na celotne prihodke.

⁴ Stroški kuriva oziroma plina (117.643 eur), stroški električne energije (144.570 eur), stroški komunalnih storitev voda in odvoz smeti (34.659) stroški telekomunikacij (12.299 eur).

⁵ Stroški oglaševalskih storitev in tiska (79.000 eur), stroški spletne strani (16.995 eur)

⁶ Delovna obleka (5.904 eur), stroški vzdrževanja informacijske tehnologije (20.280 eur), stroški svetovanja, odvetniških in računovodskih storitev (26.305 eur), stroški izobraževanja (11.949,32 eur), ipd.

⁷ Material za vzdrževanje in popravila (71.077 eur), investicijsko vzdrževanje (51.987 eur) in tekoče vzdrževanje (90.939 eur)

⁸ Tukaj so uvrščeni stroški najema tehnične opreme in najema poslovnih prostorov (17.924 eur).

⁹ Pri prevoznih stroških gre predvsem za gorivo za avtomobil (874,75 eur) ter prevoze taksi avto službe (915,37 eur).

¹⁰ Drugi operativni odhodki predstavljajo stroške varovanja (105.858 eur), stroške čiščenja (74.312 eur), stroške študentskega dela (53.517 eur), reprezentanco (10.139,90 eur) ter ostale stroške (obresti, stroški popisnih razlik, ipd.).

8.4 Pojasnilo večjih odstopanj med planiranimi in realiziranimi odhodki v letu 2013

Javni zavod v letu 2013 tudi na odhodkovni strani ni beležil večjih odstopanj od planiranega, kar gre zasluge predvsem kontinuiranemu spremljanju poslovanja na tedenskem, mesečnem in kvartalnem nivoju ter sprejemanju takšnih ukrepov, ki pomenijo racionalne in gospodarne odločitve.

Edina povečanja realiziranih stroškov glede na plan so se pojavila pri izplačilu plač zaposlenih, ter programskih materialnih stroških. Pri prvem je razlog zaradi stroškov izplačila poročila regresa za leto 2012 skupaj s pripadajočimi obrestmi, ter izplačilom $\frac{3}{4}$ plačnih nesorazmerij skupaj s pripadajočimi obrestmi, kot je zakonsko predpisano. Programski materialni stroški v znesku 653.982 eur so v letu 2013 presegli planirane stroške za 35.436 eur. Do višjih stroškov v realizaciji je prišlo zaradi stroškov nastalih na likovno-galerijskem programu. V sodelovanju z Muzejem in galerijami mesta Ljubljana se je pripravila spremljevalna razstava razstavi Kolo 5200 let z naslovom *Kolo, simbol razvoja – Ljubljanski grad, simbol prestolnice*; ki je za izvedbo na kakovostni ravni zahtevala več sredstev, kot je bilo predvidenih. Ker ni bilo možno pridobiti dodatnih sredstev s strani ustanovitelja za to razstavo je bilo potrebno zagotoviti sredstva iz lastnih virov. Med drugim je na tem področju na podlagi pobude ustanovitelja potekala sanacija stalne razstavne postavitve umetnice Tanje Pak z naslovom *Fluid* za katero ni bilo zagotovljenih dodatnih sredstev za izvedbo. Sanacija je terjala več stroškov od predvidenih in se je iz tega razloga zagotavljalo poravnava le-teh iz lastnih virov za dokončanje sanacije ob izvedbi vseh ostalih projektov v potrjenem kulturno-umetniškem programu.

8.5 Poročilo o realizaciji finančnega načrta Javnega zavoda Ljubljanski grad za 2013

Javni zavod je v letu 2013 beležil presežek prihodkov nad odhodki v višini 10.408 eur, kar je za 6.857 eur več kot planirano. Kumulativno so prihodki presegli načrtovane za 4,32%, odhodke pa se je že med letom konstantno spremljalo in usklajevalo glede na raven prihodkov.

Javni zavod Ljubljanski grad kumulativno ustvarja pozitiven denarni tok, določene likvidnostne težave se pojavljajo le v mesecih mrtve turistične sezone, ki se rešujejo z najetjem premostitvenega kredita pri banki.

Odgovorna oseba in funkcija:

Javni zavod LJUBLJANSKI GRAD

Direktorica

Mateja AVBELJ VALENTAN, mag.

l.r., p.p. Stane MIKLAVEC

Kontaktna telefonska št. odgovorne osebe

01/306-42-30, 051/600-603

www.ljubljanskigrad.si, E-mail: info@ljublanskigrad.si

	JAVNI ZAVOD LJUBLJANSKI GRAD			
	PRIMERJAVA REALIZACIJE ZA LETO 2013 S FINANČNIM NAČRTOM ZA LETO 2013			
AOP		Finančni načrt 2013	Realizacija 2013	Indeks RE/FN
401	I. SKUPAJ PRIHODKI (1.+ 2.)	2.986.099	3.115.110	104,32
402	1. PRIHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	2.562.463	2.522.695	98,45
403	A. PRIHODKI IZ SREDSTEV JAVNIH FINANC	928.168	975.656	105,12
404	a. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	58.547	44.696	76,34
	1. MINISTRSTVO ZA KULTURO			
	1.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)			
	1.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve		1.000	
	1.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
	1.4. Sredstva za štipendije			
	1.5. Sredstva za investicije			
	Skupaj 1.	0	1.000	
	2. DRUGA MINISTRSTVA			
	2.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)			
	2.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve			
	2.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje			
	2.4. Sredstva za projekte			
	2.5. Sredstva za štipendije			
	2.6. Sredstva za investicije			
	Skupaj 2.			
	3. DRUGI PRIHODKI IZ DRŽAVNEGA PRORAČUNA :	58.547	43.696	74,63
	3.1. Sredstva za javna dela, ki jih prispeva Zavod za zaposlovanje	58.547	43.696	74,63
	3.2. Drugi prihodki (navedite)			
407	b. Prejeta sredstva iz občinskih proračunov (MOL)	869.621	930.960	107,05
	b.1. Sredstva za plače zaposlenih (bruto plače in dodatki, drugi osebni prejemki, prispevki delodajalca, premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja)	344.621	339.600	98,54
	b.2. Sredstva za izdatke za blago in storitve	390.000	390.000	100,00
	b.3. Sredstva za nakup opreme in investicijsko vzdrževanje		66.360	
	b.4. Sredstva za projekte	135.000	135.000	100,00
	b.5. Sredstva za štipendije			
	b.6. Sredstva za investicije			
	b.7. Sredstva za javna dela			
410	c. Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja			
413	d. Prejeta sredstva iz javnih skladov in agencij			
418	e. Prejeta sredstva iz proračunov iz naslova tujih donacij			
419	f. Prejeta sredstva iz državnega proračuna iz sredstev proračuna Evropske unije			

420	B. DRUGI PRIHODKI ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI JAVNE SLUŽBE	1.634.295	1.547.038	94,66
421	1. Prihodki od prodaje blaga in storitev iz naslova izvajanja javne službe:	1.448.295	1.388.911	95,90
	* vstopnine (VG, Stolp, Stalna razstava slovenske zgodovine)	700.000	689.448	98,49
	* vstopnine TV	631.225	565.998	89,67
	* vstopnine (gl.program, delavnice, film, kombinirane karte)	115.070	133.465	115,99
	* vstopnine (4 gradovi)	2.000	0	
422	2. Prejete obresti	1.000	1.385	138,52
423	3. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend			
424	4. Drugi tekoči prihodki - zavarovalnice ipd.	5.000	24.192	483,84
425	5. Kapitalski prihodki			
	6. Prejete donacije:	180.000	132.550	73,64
426	* domače	180.000	132.550	73,64
427	* tuje			
428	* za odpravo posledic naravnih nesreč			
429	7. Ostala prejeta sredstva iz proračuna EU			
430	8. Prejeta sredstva od drugih evropskih institucij			
431	2. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	423.636	592.415	139,84
432	1. Prihodki od prodaje blaga in storitev na trgu (navedite):	348.636	520.084	149,18
	* uporaba dvoran (komercialni najemi)	113.000	112.620	99,66
	* uporaba opreme	22.000	16.237	73,81
	* prefakturirani prihodki (poroke, prireditve)	163.636	173.719	106,16
	* prodaja artiklov	25.000	19.470	77,88
	* drugi prihodki (spominski kovanci, panoramski daljnogled, ipd.)	25.000	20.215	80,86
	* sponzorstvo		177.821	
433	2. Prejete obresti			
434	3. Prihodki od mesečnih najemnin	75.000	72.332	96,44
435	4. Prihodki od udeležbe na dobičku in dividend			
436	5. Drugi tekoči prihodki, ki ne izhajajo iz javne službe			

437	II. SKUPAJ ODHODKI (1. + 2.)	2.982.548	3.104.702	104,10
438	1. ODHODKI ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE	2.567.901	2.514.188	97,91
	A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	727.697	744.858	102,36
	1. ZAPOSLENI, KI JIH FINANCIRA MOL			
	a. Plače in dodatki	239.763	262.510	109,49
	od tega dodatki za delo v posebnih pogojih - podkonto 400002			
	b. Regres za letni dopust	11.803	11.802	99,99
	c. Povračila in nadomestila	40.368	28.539	70,70
	d. Sredstva za delovno uspešnost		5.531	
	e. Sredstva za nadurno delo	15.125	7.316	48,37
	f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi			
	g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči, plačna nesorazmerja + obresti)	722	10.129	1.402,93
	Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	254.888	275.356	108,03
	Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	52.893	50.471	95,42
	Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	53.560	55.588	103,79
	od tega premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja - podkonto 401500	6.024	3.222	53,49
	Skupaj 1.	361.341	381.416	105,56
	2. ZAPOSLENI, KI SO FINANCIRANI IZ DRUGIH VIROV (ministrstva, lastni prihodki, javna dela)			
	navedite vir:			
	a. Plače in dodatki	222.480	203.924	91,66
	b. Regres za letni dopust	12.089	12.056	99,72
	c. Povračila in nadomestila	31.313	27.784	88,73
	d. Sredstva za delovno uspešnost	40.000	61.645	154,11
	e. Sredstva za nadurno delo	8.625	6.571	76,19
	f. Plače za delo nerezidentov po pogodbi			
	g. Drugi izdatki zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine, solidarnostne pomoči)		9.276	
	Skupaj bruto plače (a+d+e+f)	271.105	272.140	100,38
	Skupaj drugi osebni prejemki (b+c+g)	43.402	49.116	113,16
	Skupaj prispevki za socialno varnost (vključno s premijami kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja) (vpišite)	51.849	42.186	81,36
	Skupaj 2.	366.356	363.442	99,20
453	C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE ZA IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE (Priloga C)	1.840.204	1.769.330	96,15
	C.1. Splošni stroški delovanja	1.221.658	1.115.348	91,30
	C.2. Programski materialni stroški	618.546	653.982	105,73
	C.3. Za projekte (financirani izključno iz drugih virov, ne iz proračuna Ministrstva za kulturo)			
464	D. + E. PLAČILA DOMAČIH IN TUJIH OBRESTI			
465				
466	F. SUBVENCIJE			
467	G. TRANSFERI POSAMEZNIKOM IN GOSPOD.			Str. 63 od 64
468	H. TRANSFERI NEPROF. ORG. IN USTANOVAM			
469	I. DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERJI			
470	J. INVESTICIJSKI ODHODKI			

481	2. ODHODKI IZ NASLOVA PRODAJE BLAGA IN STORITEV NA TRGU	414.647	590.514	142,41
482	A. in B. PLAČE, PRISPEVKI DELODAJALCA IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	120.498	174.947	145,19
483	pri odhodkih iz naslova trga smo upoštevali delež prihodkov iz naslova trga glede na celotne prihodke (14,19% planirano za 2013; 19,02% realizirano za leto 2013)			
484	C. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	294.149	415.568	141,28
	C.1. Pisarniški in splošni material in storitve	59.334	61.509	
	C.2. Posebni material in storitve	45.189	81.995	
	C.3. Energija, voda, komunalne storitve in komunikacije	55.154	73.854	
	C.4. Prevozni stroški in storitve	600	1.535	
	C.5. Izdatki za službeno potovanje		1.003	
	C.6. Tekoče vzdrževanje	73.235	73.661	
	C.7. Najemnine in zakupnine	3.500	6.000	
	C.8. Drugi operativni odhodki	57.137	116.010	
485	III / 1 PRESEŽEK PRIHODKOV NAD ODHODKI	3.551	10.408	293,10
486	III / 2 PRESEŽEK ODHODKOV NAD PRIHODKI		0	
500	IV. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN NALOŽB			
512	V. DANA POSOJILA IN NALOŽBE			
524	VI/1. PREJETA MINUS DANA POSOJILA		0	
525	VI/2. DANA MINUS PREJETA POSOJILA		0	
550	VII. ZADOLŽEVANJE	100.000	100.000	
560	VIII. ODPLAČILA DOLGA	100.000	100.000	
570	IX/1 NETO ZADOLŽEVANJE		0	
571	IX/2 NETO ODPLAČILO DOLGA		0	
572	X/1 POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	3.551	10.408	293,10
573	X/2 ZMANJSANJE SREDSTEV NA RAČUNIH	-3.551	-10.408	293,10
	Datum: 13.02.2014			
	Pripravi: Mojca Kavtičnik Ocirk	Odgovorna oseba: Mateja Avbelj Valentan, mag.		
	Funkcija: vodja Finančno računovodske službe	Funkcija: direktorica		
	Ime in priimek: Mojca Kavtičnik Ocirk	Ime in priimek: Mateja Avbelj Valentan		
	Podpis: l.r.	p.p. Stane Miklavc		
	Telefon: 01 306 42 79	Podpis: l.r.		

